

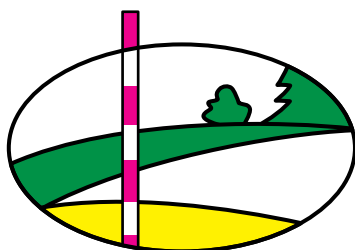

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

63

březen 2008

POZEMKOVÉ ÚPRAVY

Pozemkové úpravy

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

- Ústřední pozemkový úřad

Těšnov 17

117 05 Praha 1

E-mail: info@mze.cz

Tel.: 221 811 111

Fax: 224 810 478

www.mze.cz

Březen 2008

č. 63

ISSN 1214-5815

Obsah

Str.

1. Úvodní slovo – Ing. Kamil Kaulich, MZe-ÚPÚ
2. Vzpomínka na nedávno zesnulého bývalého ministra životního prostředí Ing. Ivana Dejmala
Ing. V. A. Mazín
3. Řešení projektů NAZV a institucionální uspořádání pozemkových úřadů
Doc. Ing. Jiří Němec, CSc.
5. Evropské charty a úmluvy se vztahem k přírodě a krajině
Ing. Jan Penk, Praha
9. Iniciativní program ILUP Pomoraví jako inspirace nebo plán pro venkovský prostor
Ing. Marie Trantinová, VUZE Praha, pracoviště Opava
13. Dokumentace staveb
Ing. Jiří Blažek, poradenství Brno
15. Památné a významné stromy
Ing. Pavel Kyzlík, předseda pobočky DD ČLS
17. Studium pozemkových úprav na Agronomické fakultě Mendelovy zemědělské a lesnické university v Brně
Prof. Ing. František Toman, CSc.
18. Informace o opatřeních k urychlení digitalizace katastrálních map
19. Zamyšlení, diskuze
Ing. Pavel Gallo, místopředseda ČMKPÚ
20. POZEM v roce 2008
Ing. Jan Vorlíček, HSI spol. s r.o.
22. Informace o vydání knihy o pozemkových úpravách
23. Informace o zasedání představenstva ČMKPÚ
25. Polní cesta C3 v k.ú. Valchov, okres Blansko
28. KPÚ 8.0 xT - nadstavba programu TopoL xT pro projektování pozemkových úprav
Ing. Vácha, Ing. Pivnička

Zajišťuje: Ing. Pavel Gallo - příprava a projektování,
Perucká 1, 125 00 Praha 2
Tel./fax: 224 253 194
E-mail: pavel.gallo@gallopro.cz

Redakční kolektiv:

Ing. KAMIL KAULICH,
Ing. HELENA KMENTOVÁ,
Ing. MIROSLAV KNÍŽEK, CSc.,
Ing. PAVEL GALLO,
Ing. PETR CHMELÍK,
Ing. VÁCLAV MAZÍN

Za obsah článků odpovídají autoři.
Neprošlo jazykovou úpravou.
Vychází v nákladu 850 ks.

Tisk: TEMPO PRESS, polygrafický podnik,
Milan Jandík
Chmelová 2893, 106 00 Praha 10
Tiskárna: Kladenská 140, Úhonice,
Praha-západ
Tel./fax: 272 651 728
Mob.: 606 591 235
E-mail: tpress@centrum.cz

Foto první str. obálky Ing. Kamil Kaulich

Vážení čtenáři,

v prvním čísle bulletinu Pozemkové úpravy v letošním roce zůstává na mně, abych se ujal pravidelného příspěvku z pera představitele Ústředního pozemkového úřadu.

Vydávání bulletinu – jediného soustavného odborného tisku v našem oboru, který vychází nepřetržitě od r. 1993 – bylo pro r. 2008 ohroženo. Vedení MZe totiž provádí v letošním roce řadu úsporných opatření, a tak rovněž vydávání bulletinu Pozemkové úpravy bylo zprvu shledáváno jako nadbytečné. Podařilo se nakonec dohodnout určitý kompromis, spočívající v tom, že bulletin sice vycházet bude, ale pouze v „moderní“ formě, to je ve formě elektronické. Budete si tedy moci v bulletinu listovat jenom v případě, že si jej sami vytisknete a MZe tak ušetří určitou částku za tisk. Pouze poslední číslo v r. 2008 by mělo vyjít i tiskem, mj. jako určitý sumář podstatných informací a aktivit za r. 2008. Doufáme, že ani v elektronické podobě neztratí bulletin své čtenáře a příznivce a bude nadále plnit roli informátora o všem podstatném, co se v oboru pozemkových úprav odehrává. (Nutno poznamenat, že v době přípravy tohoto příspěvku jsou zkoumány možnosti, zda by ČMKPÚ nebyla ochotna zajistit – alespoň v omezeném počtu – tištěnou podobu bulletinu.)

Rok 2008 je ve znamení změny v organizaci pozemkových úřadů. Od 1. března jsou zrušeny stávající odbory „Zemědělské agentury a pozemkové úřady“ (ZA a PÚ) a pozemkové úřady budou nadále fungovat samostatně, rovněž tak i zemědělské agentury. V jistém slova smyslu se vracíme na počátek roku 2003, tedy do období bezprostředně po zániku okresních úřadů, kdy pozemkové úřady byly v rámci organizační struktury MZe nakrátko ustaveny jako samostatné odbory. Pozdější vývoj byl pro pozemkové úřady méně příznivý, jak z hlediska vlastního postavení, ve kterém se odráželo určité společenské podhodnocení a nepochopení významu přesahujícího vlastní resort, tak zejména z hlediska zajištění finančními prostředky. Vytvoření nové struktury pozemkových úřadů však nesleduje pouze lepší soulad se zákonem č. 139/2002 Sb. v pl. zn. v otázce organizace. Očekává se, že nové struktura přinese zejména:

- urychlení činností pozemkových úřadů na úseku pozemkových úprav,
- urychlení činnosti v oblasti restitucí, a to s ohledem na připravované církevní restituce,
- racionalizaci vynakládání finančních prostředků, tzn. zlepšení systému plánování a kontroly vynakládání finančních prostředků v oblasti pozemkových úprav a při plnění dalších úkolů pozemkovými úřady,
- plné využití prostředků EAFRD (opatření I.1.4. Pozemkové úpravy PRV 2007–2013),
- přímou odpovědnost pozemkových úřadů za veškerou odbornou činnost ve smyslu zákona o půdě a zákona o pozemkových úpravách.
- personální a odbornou stabilizaci pozemkových úřadů,
- posílení řídicí a sjednocující funkce Ústředního pozemkového úřadu, a tím možnosti pružného rozhodování a přímé ingerence do činnosti jednotlivých pozemkových úřadů; jde mj. o pružné řešení personálních a technických potřeb jednotlivých pozemkových úřadů podle regionálně a časově se měnících podmínek a úkolů jednotlivých pozemkových úřadů.

Nové uspořádání pozemkových úřadů a rovněž zemědělských agentur bude pravděpodobně spíše přechodné. Není tajemstvím, že vedení MZe se zabývá další racionalizací všech činností vykonávaných útvary ZA a PÚ, zejména jde o zajišťování dotační politiky ve vztahu k platební agentuře (SZIF) a celého chodu evidence půdy a užívacích vztahů (LPIS). Je možné, že pozemkové úřady budou nuceny v budoucnu převzít právě LPIS, což nelze označit za zvlášť vítanou aktivitu. LPIS je dnes širokou informační platformou, nejedná se jen o vlastní evidenci půdy a užívacích vztahů k ní (což samo jistě má vztah k pozemkovým úpravám), ale je zde již řada dalších informačních vrstev, jejichž údržba (a často i vlastní tvorba) by tak v řadě případů potom připadala pozemkovým úřadům. Odvážím se ale říci, že pozemkové úřady by takovou službu, a to nad rámce činností vyplývajících přímo ze zákona č. 139/2002 Sb., s pochopením vykonávaly.

Pokud jde o další vývoj v organizaci pozemkových úřadů, mělo by být dle mého soudu využito závěrů práce na téma „racionalizace činností a organizace pozemkových úřadů s ohledem na podmínky v jednotlivých regionech ČR“, kterou v letošním roce dokončí Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky. Tato práce je prováděna z původního podnětu ÚPÚ. Je mi poněkud líto, že ani pozemkovými úřady, ani vedením MZ nebyl zcela pochopen důvod a význam zpracování tohoto úkolu. Možná věci poněkud uškodila ne vždy vhodná prezentace některých etap úkolu, což – zdá se mi – vedlo až ke zneužívání celého záměru. Určitě platí, že každý obor, každá organizace má svůj vývoj, který by ale měl být cíleně ovlivňován na základě potřebných analýz vývoje minulého a předpokladů činností příštích (pokud tedy uvažujeme evolučně, nikoliv revolučně). To platí i o pozemkových úřadech, které byly založeny v r. 1991 v okresním uspořádání a tehdy zejména s vizí řešení restitucí; dnes je ale situace jiná. Práce VÚZE má říci, jaké úkoly jsou před pozemkovými úřady, a to s přihlédnutím ke zjištěným potřebám v jednotlivých regionech. Měla by přiblížit potřeby (i možnosti) finančních prostředků z různých zdrojů, odpovídající kapacity pozemkových úřadů, odbornosti pracovníků – to vše optimalizovat z regionálního pohledu. Zjednodušeně lze např. dle stávajících znalostí věcí odhadovat, že jiná hustota pozemkových úřadů by asi měla být na jižní Moravě a jiná třeba v severních Čechách.

Pokud jde o cíle pozemkových úřadů v blízkém období (zhruba období platnosti EAFRD, tj. do r. 2013), předpokládá se:

- ročně zahajovat a ukončovat cca 180–200 řízení o komplexních pozemkových úpravách (KPÚ), tzn. průměrně 3 KPÚ ročně na 1 okres; to představuje cca 100 tis. ha,
- ročně zahajovat a ukončovat cca 120 řízení o jednoduchých pozemkových úpravách (JPÚ), tzn. průměrně 1–2 JPÚ ročně na 1 okres; to představuje cca 40 tis. ha ročně,
- zajistit takový postup ve zpracování návrhů pozemkových úprav, aby mohly být maximálně využívány finanční zdroje EU, které jsou zaměřené především do realizační části, tzn. výstavbu společných zařízení (technických opatření) na základě schválených návrhů pozemkových úprav (za celé období do r. 2013 194 328 801 EUR, tj. cca 5,1 mld. Kč ze zdrojů EAFRD).
- přednostně řešit ve spolupráci s PF ČR pozemkové úpravy (vlastnické vztahy) v problémových katastrálních územích, dotčených především nedokončeným přidělovým

- řízení a nedokončeným scelováním dle zákona č. 47/1948 Sb. PF ČR požaduje řešit ještě cca 600 katastrálních území. Dle vládou schváleného rozpočtu PF ČR na rok 2008 uvažuje Pozemkový fond na tuto činnost uvolnit dalších 400 mil. Kč, přičemž téměř 1 mld. Kč uvažovaných Fondem na tyto účely v minulých letech zatím pozemkové úřady nečerpaly s ohledem na nedostatečnou kapacitu jak vlastní, tak projektové sféry,
- přednostně zajistit postup pozemkových úprav, na nichž participuje stavebník (zejména liniové stavby) a pozemkové úpravy, jejichž provedení se požaduje z důvodu ochrany území před povodněmi,
 - zahajovat a dle kapacitních možností jednotlivých pozem-

kových úřadů řešit pozemkové úpravy v územích, kde se pro to vyslovili vlastníci pozemků nadpoloviční výměry zemědělské půdy v dotčeném katastrálním území,

- výsledky pozemkových úprav v maximální míře využívat k obnově katastru nemovitostí (k digitalizaci katastru nemovitostí).

Jak známo, v některých posledních letech (zejména r. 2005) nebyly na úkoly pozemkových úřadů naplánovány prakticky žádné prostředky ze státního rozpočtu. Situace se výrazněji zlepšila v r.2007, ale zcela nebývalý objem finančních prostředků je zajištěn pro rok 2008, jak napovídá příložená tabulka.

Využití finančních prostředků pro veškerou činnost pozemkových úřadů v r. 2007, reálný předpoklad v r. 2008 a odhad pro další období (mil. Kč, zaokrouhleno):

Zdroje	2007	2008	2009-2013
Státní rozpočet (VPS)	700	800	4000
Státní rozpočet + Fond národního majetku (protipovodňové konto)	65	155	780
Operační program Zemědělství	280	5	0
Pozemkový fond ČR	200	400	750
Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD)	100	150	700
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)	0	780	4 320
Celkem	1 345	2 290	10 550

V současnosti je určitým problémem organizace a zadávání prací podle zákona o veřejných zakázkách, resp. podle předpisu MZe, který zákon konkretizuje do podmínek MZe. Záležitost je administrativně a časově velmi náročná, dochází také k větší finanční náročnosti vlastního procesu zadávání. Dosavadní zkušenosti z minulého období vedou k obavám, že současné komplikace procesu zadávání, pramenící zřejmě z nepochopení podmínek pozemkových úřadů na jedné straně a z nepochopení záměrů vyplývajících ze složitosti předpisu MZe na druhé straně, vedou k obavám, aby značný finanční objem připravený do procesu pozemkových úprav vůbec byl náležitě čerpán. V poslední době má být vydán nový příkaz ministra týkající

se zadání veřejných zakázek. Doufejme, že se podaří jej připravit tak, aby chránil ČR-Ministerstvo zemědělství před eventuálními vážnými pochybeními v zadávání, aby ale zároveň byl racionální a neznamenal podstatné omezování v procesu zadávání veřejných zakázek.

Závěrem si dovoluji do roku 2008 popřát všem pracovníkům v oboru pozemkových úprav jak ve státní správě, tak v komerční sféře, také všem sympatizantům oboru hodně úspěchů v organizaci a vedení správních řízení, v získávání dobře připravených zakázek, dobrých pocitů z odvedené práce a především hodně zdraví.

Ing. Kamil Kaulich, MZe-ÚPÚ

Ivan Dejmal

Poprvé jsem se s ním setkal v roce 1992 na Domažlicku, při setkání spolku obnovy venkova, kterého jsem byl členem. Požádali mě, abych jim něco řekl o tom, jak probíhají novodobé pozemkové úpravy. Mluvil jsem bez přestávky asi dvě hodiny a on si drobným písmem zapisoval vše, co jsem říkal. Neznal jsem jej osobně. Ale ten neobvyklý zájem a zaujetí pro věc venkova a krajiny.

Pak jsem byl nečekaně zván na různé semináře ministerstva životního prostředí, kde jsem těžce obhajoval naše první vysázené biokoridory a byl jsem napadán ekologickými fundamentalisty a ideology. I když jsem na to byl zvyklý i před rokem 1989, dělalo mi dobře, když se mě zastal před celým národem. Hned bylo ticho. Měl přirozenou autoritu a zdá se, že byl vždy na správné straně. Měl pravdu, a proto se s ním tak špatně diskutovalo. Když mluvil, hledal slova z hloubky duše, takže jeho řeč byla přerývaná, ale myšlenky pronikaly vždy k podstatě věci. Člověk se musel soustředit při rozhovoru s ním.

A tak jednoho dne v roce 2001 mě zavola, jestli bych s ním nejel „na hrad“. Pan prezident by chtěl mluvit o krajině a chce u toho mít někoho, kdo se v české kotlině zabývá pozemkovými úpravami. Tehdy ještě prezidenty zajímaly problémy nejen globálního charakteru....

Dokázal neúnavně organizovat celostátní konference, na které zval desítky odborníků z různých oborů, dotýkajících se krajiny. Od ekologů přes architekty až po duchovní. Hledal shodu, zobecnění nebo naopak provokoval a dostával se do odborných střetů a mezních situací, ale vždy s pohledem poutníka, kterému na této zemi nepatří nic.

Takový byl v mých očích ministr, projektant, ekolog, chartista, křesťan, starší kolega ze studií, ale především srdcem sedlák Ivan Dejmal (61).

V. A. Mazín

Řešení projektů NAZV a institucionální uspořádání pozemkových úřadů

Doc. Ing. Jiří Němec, CSc.

Odborná veřejnost v minulém roce velmi bedlivě sledovala průběh řešení výzkumného projektu NAZV zaměřeného na optimalizaci činnosti a institucionálního uspořádání pozemkových úřadů. Řešitelský kolektiv z VÚZE Praha v minulém roce na konferencích, seminářích a v odborném tisku průběžně informoval o výsledcích řešení. První ucelené výsledky tohoto projektu byly předány MZe v listopadu 2007 a úspěšně byly oponentně projednány a schváleny ve vědecké radě VÚZE v lednu 2008.

V tomto článku uvádím ve zkrácené podobě hlavní návrhy realizačních výsledků výzkumného projektu NAZV. Výzkumný projekt neřešil postavení a organizační začlenění zemědělských agentur.

Úvod

V rámci řešení výzkumného projektu NAZV 1R56016 „Optimalizace činnosti pozemkových úřadů ve vztahu k využívání komplexních pozemkových úprav k uchování krajinných funkcí“, byl vypracován návrh nového institucionálního uspořádání a řízení pozemkových úřadů.

Poslední organizační a strukturální složení pozemkových úřadů bylo vytvořeno v letech 2001 až 2002 (uzákoněno v zákoně č. 193/2002 Sb.) v předvstupním období do EU. Toto organizační schéma prakticky kopírovalo organizační schéma z 90. let minulého století, tj. zřízení okresních pracovišť pozemkových úřadů a jejich profesní a věcnou náplň. Zákon č. 193/2002 Sb., vstoupil k 1. lednu 2007 v platnost a již počátkem února došlo k zásadním změnám v organizaci pozemkových úřadů, tj. k jejich ne příliš šťastnému přičlenění k zemědělským agenturám. V té době již byly zrušeny okresní úřady a do značné míry byly změněny i politické hranice „okresů“ a to tím, že hranice staronových okresů byly vedeny po hranicích obcí s pověřenou působností. Od května 2004 vstoupila ČR do EU. V této souvislosti vznikly i některé nové úkoly pro činnosti pozemkových úřadů (zejména navýšení finančních prostředků a způsob financování investiční výstavby a geodetických prací).

Po roce 2006 vznikly nové požadavky na provádění a realizaci pozemkových úprav zejména ze strany PF ČR, Ředitelství silnic a dálnic, Českých drah a protipovodňových opatření. S tím jsou spojené i nové finanční zdroje.

Tato nová realita uspořádání pozemkových úřadů včetně postavení a úlohy Ústředního pozemkového úřadu do března 2008 nebyla reflektována. Proto se od roku 2005, resp. 2006 začal řešit tento výzkumný projekt.

Materiál a metoda

Metodika řešení vycházela z podrobného průzkumu:

- sociálně-ekonomických a půdně-klimatických podmínek jednotlivých

okresů ČR z hlediska využívání půdního fondu a předpokládaných potřeb pozemkových úprav.

- z vlastního průzkumu předpokládané potřeby pozemkových úprav požadované vlastníky pozemků, resp. obcemi na jednotlivých pracovištích pozemkových úřadů
- z předpokládaných požadavků na provádění pozemkových úprav od institucí a organizací, které spolufinancují pozemkové úpravy
- organizační struktury katastrálních úřadů ČÚZK v ČR a krajských pracovišť ČSÚ,
- organizačních struktur a personálního složení pozemkových úřadů v Maďarsku, Slovensku, Rakousku, Bavorsku a Lotyšsku,
- z vlastního auditu (sociologického průzkumu) pracovníků všech pozemkových úřadů v ČR
- z předpokládaných finančních zdrojů ze státního rozpočtu a z fondů EU na projektování a související geodetické práce včetně investičních požadavků na realizaci projektů pozemkových úprav.

V průběhu roku 2006 a v první polovině roku 2007 byly zpracovávány analýzy jednotlivých činností a profesního složení pracovníků na pracovištích pozemkových úřadů ČR.

Bylo provedeno matematicko-statistické hodnocení pracovní a časové náročnosti při zpracování pozemkových úprav za období 2003 – 2006.

Na základě provedené analýzy byly pro další řešení struktury a řízení pozemkových úřadů navrženy dvě varianty, resp. dvě etapy:

- varianta** – etapa – struktura a řízení pozemkových úřadů vrátit do intencí zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech
- varianta** – etapa – struktura a řízení pozemkových úřadů přizpůsobit v intencích organizační struktury ČÚZK a okolních zemí EU (Slovensko, Rakousko, Bavorsko)

Výsledky a diskuze

Sociálně-ekonomické a půdně-klimatické podmínky ČR lze z hlediska potřeb pozemkových úprav rozdělit zhruba na dvě části:

- severozápadní a severovýchodní oblast ČR. Tato část je více průmyslovou s menším podílem zemědělské výroby. Vlastníci pozemků většinou pracují v jiných rezortech a své pozemky pronajímají obchodním společnostem. Pozemkové úpravy požadují převážně obce z hlediska ekologických potřeb a potřeb rozvoje venkovského prostoru (průmyslové zóny, obytné zóny, dopravní infrastruktura),
- střední a jižní oblasti ČR. V těchto oblastech je značný podíl zemědělské výroby v ČR. Pozemkové úpravy požadují jak vlastníci pozemků tak i obce.

Požadavky vlastníků obcí

Předpokládaná potřeba pozemkových úprav vyvolaná vlastníky a obcemi byla stanovena na období do roku 2010 na základě evidovaných požadavků z jednotlivých pracovišť pozemkových úřadů. Celková evidovaná potenciální potřeba do roku 2010 je 826 pozemkových úprav (k.ú.).

Požadavky od institucí a organizací

Koncem roku 2006 a začátkem roku 2007 byly upřesněny požadavky na pozemkové úpravy od institucí a organizací, které se podílejí na financování návrhů a realizace pozemkových úprav.

Jedná se o tyto instituce a organizace:

- Pozemkový fond ČR vytipoval celkem 1 029 k.ú. ve kterých je třeba dořešit nedokončené přidělové a scelovací řízení do roku 2009 resp. 2012.
- Ředitelství silnic a dálnic výstavbou rychlostních komunikací a dálnicemi zasáhne celkem 566 k.ú., ve kterých bude nutné v menším či větším rozsahu provést pozemkové úpravy v období 2007 až 2018.
- České dráhy v rámci výstavby 4. železničního koridoru zasáhne 23 k.ú., ve kterých budou vyvolané pozemkové úpravy v období 2007 až 2012.
- MZe ČR odbor vodohospodářské politiky vytipoval celkem 584 k.ú., ve kterých bude nutné vybudovat protipovodňové a vodohospodářské opatření celkem v 584 k.ú. včetně komplexních pozemkových úprav a to v období do roku 2020.

Organizační struktura PÚ v některých zemích EU

V okolních a sousedních zemích, tj. na Slovensku, Maďarsku, Rakousku, Německu (Bavorsko) pozemkové úřady jsou přičleněny k resortu zemědělství ve dvou-
stupňové organizační struktuře: ministerstvo zemědělství – kraj (region) a „okresní“ pracoviště. Nejbližší spolupracující instituce v ČR s pozemkovými úřady je ČÚZK. Jeho organizační struktura je: ČÚZK – krajské katastrální úřady a územní katastrální pracoviště.

Navrhované varianty organizační struktury pozemkových úřadů

I varianta – etapa

Struktura a řízení pozemkových úřadů v intencích zákona č. 139/2002 Sb.

II varianta – etapa

Struktura a řízení pozemkových úřadů je navržena v intencích organizační struktury ČÚZK, ČSÚ a okolních zemí EU.

U obou variant jsou zohledněna regionální specifika na rozsah a časovou posloupnost provádění pozemkových úprav a souvisejících činností s tím spojených. V navržených strukturách nebylo řešeno postavení a organizační členění zemědělských agentur. Rovněž tak se neuvažovalo s možností propojení pozemkových úřadů s některými činnostmi pozemkových fondů ČR po ukončení jejich činnosti v roce 2009 resp. 2012.

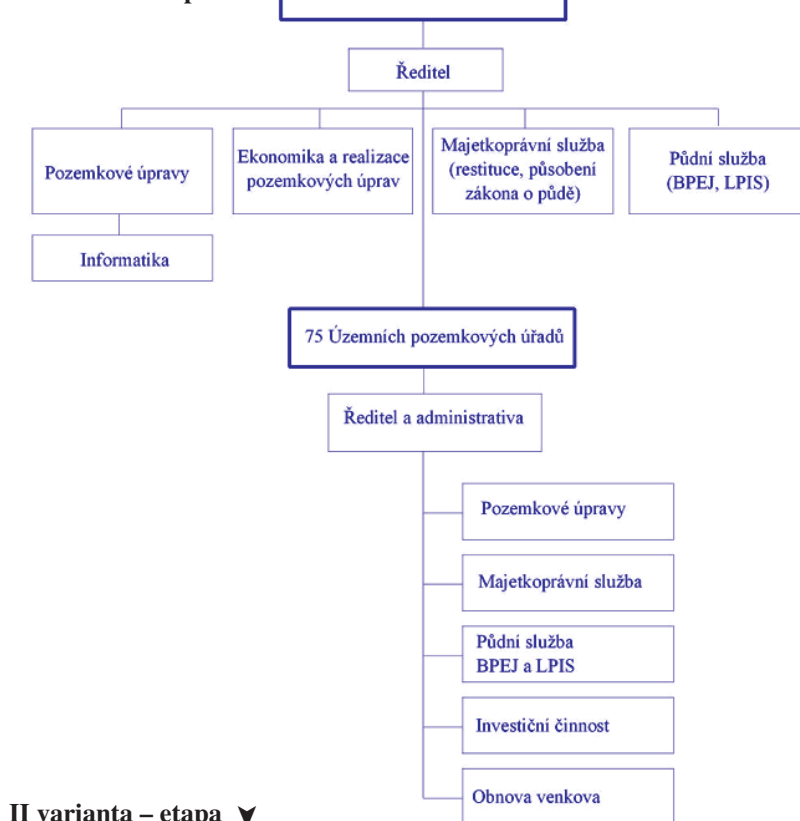
Samostatnou částí řešení tohoto projektu je ekonomická a finanční náročnost navrhovaných organizačních a strukturálních změn. Tato problematika bude řešena v roce 2008.

Závěr

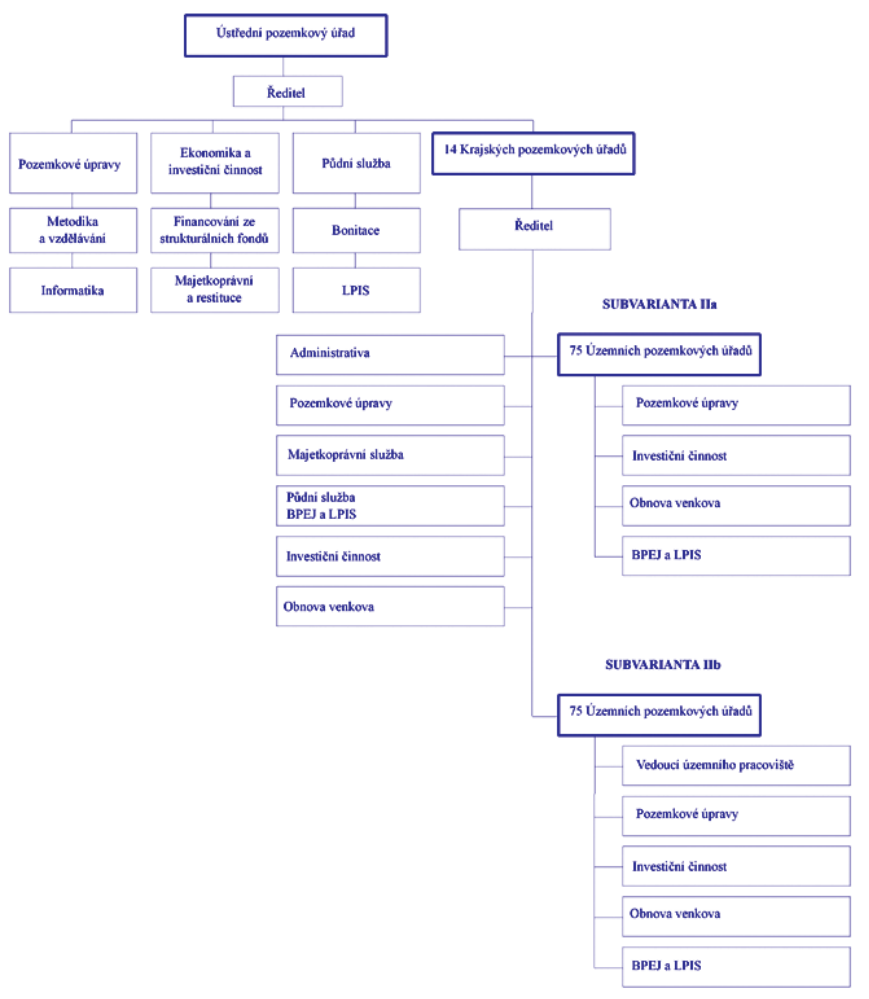
Optimalizace činnosti pozemkových úřadů z hlediska regionálních potřeb vyplývá z posunu hlavní pracovní náplně z oblasti souvisejících s restitučními, nezbytnému vyměřování pozemků a řešení „zatimního užívání pozemků“ do oblasti komplexních pozemkových úprav, tvorbu digitálních katastrálních map a jejich investiční realizaci, včetně úkolů v oblasti ochrany a tvorby životního prostředí a ochrany venkova.

Výrazná rozdílnost podmínek v jednotlivých okresech je dána minulým vývojem, který se projevuje ve zcela rozdílném zájmu vlastníků a zejména v rozdílných objektivních potřebách řešení pozemkových úprav ze strany různých „investorů“. Reflexí rozdílných podmínek pozemkové úřady dospěly k rozdílným standardům svých činností. Specifika činností pozemkových úřadů jsou do značné míry podmíněna též skladbou pracovníků (jejich profesemi).

I varianta – etapa

II varianta – etapa

Od 1. března 2008 došlo na Ústředním pozemkovém úřadu MZe a jednotlivých pracovištích pozemkových úřadů k významným institucionálním, organizačním a personálním změnám v intencích návrhu I. varianty – etapy řešení tohoto projektu. Nové vedení ÚPÚ MZe připravuje v současnosti zásadnější přestavbu řízení pozemkových úřadů v intencích návrhu II. varianty – etapy řešení tohoto projektu, která měla být realizována až po roce 2010. V současné době se uvažuje se zřízením sedmi regionálních pracovišť pozemkových úřadů, které budou koordinovat ostatní „okresní“ pracoviště PÚ.

Navrhované organizační a strukturální změny mají za cíl zefektivnit činnost a řízení pozemkových úřadů, zvýšit profesionální úroveň a specializaci pracovníků. Současně by mělo dojít ke sjednocení standardů jednotlivých činností a metodických postupů, jakožto i způsobu zadávání veřejných zakázek. Počet pracovníků a jejich profesní struktura by měla reflektovat specifika, rozdílnou potřebu a náročnost na pozemkové úpravy v jednotlivých územních (okresních) – regionálních celcích.

Řešení výzkumného projektu NAZV 1R56016 pokračuje ve VÚZE i v roce 2008 pod vedením nového odpovědného řešitele s doplněným řešitelským týmem. Řešení se soustředí především na dopracování legislativní, ekonomické a finanční náročnosti navrhovaných institucionálních, organizačních a strukturálních změn.

Literatura

Čermák, J. a kol.: Šetření činností pozemkových úřadů v kraji Středočeském, Plzeňském a Jihočeském (podkladová analýza) MEBIS, s.r.o., Praha 2006, s. 25

Hladík, J.: Koncepte činnosti pozemkových úřadů 2006 – 2008, In.: XI celostátní odborný seminář Komplexní pozemkové úpravy 2. – 4. května 2006, Strážnice, s. 21 – 24

Kaulich, K.: Činnost pozemkových úřadů do r. 2005 a v letech 2006 – 2008, I. část, Pozemkové úpravy č. 54/2005, s. 1 – 3

Němec, J.: Analýza činnosti pozemkových úřadů a pozemkových úprav v ČR, In.: 16. tradiční mezinárodní konference pozemkových úprav, 11. – 13. září 2006 Jestřabí Lipno

Němec, J.: Návrh nové náplně činnosti pozemkových úřadů, In.: 17. mezinárodní konference pozemkových úprav, 10. – 12. září 2007 Jestřabí Lipno

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o půdě ve znění pozdějších předpisů.

Evropské charty a úmluvy se vztahem k přírodě a krajině

Ing. Jan Penk, Praha

Evropská úmluva o krajině

Evropskou úmluvu o krajině přijala Rada Evropy v roce 2000, vstoupila v platnost v roce 2004. Česká republika úmluvu podepsala v roce 2002, vstoupila v platnost v roce 2004.

Evropská úmluva o krajině posuzuje krajinu nejen z hlediska ochrany jejího současného stavu, ale stejný důraz klade i na rozumné plánování jejího dalšího vývoje.

Vychází z obecného poznání, že krajina je základní složkou evropského přírodního a kulturního dědictví, plní významnou roli z hlediska estetického, životního prostředí a života společnosti. Proto je nutné krajinu chránit a pečovat o ní. Úmluva o krajině uvádí i hlavní pojmy související s krajinou.

Krajina je uvedena jako lidmi vnitřně ovládané území, jehož charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a antropogenních faktorů. Krajina se nevztahuje jen na přírodovědecky, nebo esteticky cennou krajinu, ale i na běžná území krajiny (včetně celků krajinářsky narušených) s tím, že všechny typy krajiny ovlivňují významně prostředí.

Ochranou krajiny se rozumí zásahy a opatření, zaměřená na ochranu a udržování význačných, nebo charakteristických rysů krajinných celků (odůvodněných hodnotou jejich dědictví), které souvisí s přírodní skladbou krajiny, nebo s lidskou činností.

Péče o krajinu představuje uplatnění zásahů charakteru udržitelného rozvoje, které mají zajistit pravidelnou údržbu krajiny, založenou na dosažení změn a jejich harmonizaci mezi sociálními potřebami, hospodářskými činnostmi a životním prostředím.

Plánování krajiny znamená cílené činnosti s výhledem do budoucnosti, které mají obnovit nebo zvýšit hodnotu krajinných celků.

Smluvní strany evropské úmluvy o krajině přijaly řadu závazků, ke kterým patří zejména

- ◆ zakotvení do vlastních právních předpisů, že krajina je významnou složkou prostředí lidské populace, výrazem rozmanitosti, kulturního a přírodního bohatství
- ◆ vypracování a provádění politiky zaměřené na ochranu a péči o krajinu, její plánování, řízení a zavedení nástrojů k ochraně a péči o krajinu
- ◆ vymezení krajinných celků s charakteristikami které je určují (a analýzy tlaků, pod kterými se mění)
- ◆ zahrnutí krajiny do územně plánovací politiky v odvětvích, které mohou mít přímý či nepřímý vliv na krajinu

(zemědělství, lesnictví, doprava, těžba nerostných surovin, regionální rozvoj a další)

- ◆ podpora vědeckotechnické spolupráce, výměny informací a mezinárodních kontaktů
- ◆ zapojení veřejnosti, místních a regionálních orgánů a jiných institucí do vymezení koncepcí krajině politiky a jejich realizace
- ◆ zvyšování povědomí občanů, organizací a úřadů o hodnotě krajiny a nutnosti její ochrany, zahrnutí této problematiky do vzdělávacích programů škol.

Místní a regionální úřady a nevládní organizace mohou být za mimořádný příspěvek v ochraně a péči o krajinu oceněny Cenou Rady Evropy za krajinu.

K záměrem Evropské úmluvy o krajině patří uznání krajiny jako základní složky lidského prostředí, respektování zvláštností a rozmanitostí přírody, pojetí krajiny jako komplexu tvořeného jak kulturní, tak i přírodní krajinou, provádění politiky zaměřené na ochranu a péči o evropskou krajinu, aplikování přijatých přístupů na všechny typy evropské krajiny (venkovské, městské i smíšené oblasti). Evropská úmluva o krajině je závazná.

Úmluva o biologické rozmanitosti

Úmluva o biologické rozmanitosti (biodiverzitě) /CBG/ byla podepsána konferencí OSN o životním prostředí v brazilském Rio de Janeiru v roce 1992 a vstoupila v platnost v roce 1993.

Česká republika podepsala Úmluvu v roce 1993, v platnost vstoupila v roce 1994.

Cílem Úmluvy o biologické rozmanitosti jsou ochrana biodiverzity, trvale udržitelný způsob využívání složek biodiverzity a spravedlivé rozdělování přínosů z využívání genetických zdrojů. Úmluva je klíčovým dokumentem k biodiverzitě genové, druhové a ekosystémové.

V roce 2000 byl k Úmluvě přijat protokol o biologické bezpečnosti, zaměřený na ochranu při využívání živých modifikovaných organismů. Česká republika protokol ratifikovala v roce 2001 a vstoupil v platnost v roce 2003.

Z hlediska pojmů pro účely Úmluvy o biologické rozmanitosti, znamená například „biodiverzita“ variabilitu všech žijících organismů územních komplexů,

jejichž jsou součástí; zahrnuje různorodost v rámci druhů, mezi druhy i mezi ekosystémy.

„Ekosystém“ znamená dynamický komplex společenstev mikroorganismů, rostlin a živočichů a jejich neživého prostředí, působící ve vzájemných vazbách jako funkční jednotka.

„Trvale udržitelné využívání“ vyjadřuje využívání složek biodiverzity takovým způsobem a v takovém rozsahu, který nevede k dlouhodobému poklesu biologické rozmanitosti a tím udržuje schopnost uspokojování potřeb současných i budoucích.

Úmluva zahrnuje široký okruh ekosystémů a biodiverzity - zemědělské, lesní, travinné, vodní a mokřadní, horské aj.

Úmluva o biodiverzitě uvádí celou škálu ustanovení a požadavků, zejména:

- Rozvíjet národní strategie, plány a programy pro ochranu a trvale udržitelné využívání biodiverzity. Programové záměry začleňovat do sektorových politik resortů, které se významným způsobem podílejí na hospodaření v krajině (zemědělství, životní prostředí, průmysl, místní rozvoj a další), a do příslušných oborových a mezioborových plánů, programů a opatření.
- Pravidelně a dlouhodobě sledovat složky biodiverzity a při tom věnovat zvláštní pozornost těm, které vyžadují pro svou ochranu naléhavá opatření.
- Určit procesy a kategorie činností, které mají nebo by mohly mít významné nepříznivé vlivy na ochranu a trvale udržitelné využití biodiverzity a tyto pravidelně a trvale sledovat jejich účinky.
- Udržovat a organizovat monitorovací činnosti (i podílet se na sjednocování evropských indikátorů biodiverzity).
- Vytvořit systém chráněných území nebo území, kde je třeba přijmout zvláštní opatření k ochraně biologické rozmanitosti, vypracovat zásady pro výběr, zřízení a správu chráněných území nebo území vyžadující přijetí zvláštních opatření k ochraně biodiverzity.
- Pečovat o biologické zdroje významné pro ochranu biodiverzity, ať již v chráněných územích nebo mimo ně. Zamezit vysazování, kontrolovat nebo hubit ty cizí druhy, které ohrožují ekosystémy a přírodní stanoviště.
- Vytvořit a udržovat nezbytné právní normy a opatření na ochranu ohrožených druhů a populací. Obnovovat poškozené ekosystémy a podporovat záchranu ohrožených druhů, mezi jiným cestou záchranných programů nebo jiných přístupů, podporovat obnovu a záchranu ohrožených druhů a jejich vysazování na jejich přirozená stanoviště.

- Začleňovat zájmy ochrany a trvale udržitelného využívání biologických zdrojů do rozhodovacích procesů na národní úrovni.
- Podporovat, stimulovat a zajišťovat výzkum, který přispívá k ochraně a trvale udržitelnému využívání biodiverzity.
- Zajišťovat programy vědeckotechnického vzdělávání a výchovy, podporovat pochopení významu biodiverzity cestou sdělovacích prostředků, programů vzdělávání a veřejné osvěty.
- U vymezených projektů provádět hodnocení vlivu na životní prostředí.
- Vytvářet podmínky pro usnadnění přístupu ke genetickým zdrojům, smluvním stranám umožnit přístup k technologiím, které souvisejí s ochranou a trvale udržitelným využíváním biodiverzity.
- K ochraně a trvale udržitelnému využívání biodiverzity umožnit vzájemnou výměnu informací, podporovat mezinárodní vědeckotechnickou spolupráci.

Protokol o biologické bezpečnosti

Cílem protokolu je zajistit ochranu a bezpečnost při zacházení, využívání a přenosu živých geneticky modifikovaných organismů (GMO), které jsou výsledkem moderních biotechnologií a které mohou mít nepříznivý vliv na ochranu a využívání biologické rozmanitosti.

Protokol je zaměřen především na přenos živých modifikovaných organismů přes hranice států. Má ochraňovat zejména země, které dosud nemají vlastní vnitrostátní právní předpisy v oblasti živých modifikovaných organismů. (Obvykle je dokument uváděn jako - Cartagenaský protokol o biologické bezpečnosti).

Úmluva o biologické diverzitě i navazující Protokol o biologické bezpečnosti jsou závazné.

Evropská charta o vodě

Evropská charta o vodě byla přijata Radou Evropy ve Strasburgu v roce 1968. (Charta navázala na deklaraci RE o politice v oblasti ochrany vod před znečištěním a na mezinárodní normy WHO o pitné vodě). Charta je dokumentem, který není přímo závazný.

Evropská vodní charta zdůrazňuje význam vody pro člověka a životní prostředí, nutnost všestranné ochrany vodních zdrojů před znečištěním, nezbytnost uplatňování vhodných způsobů hospodaření s vodou a mezinárodní spolupráce při ochraně vod.

Základem evropské charty o vodě je soubor dvanácti hlavních principů, jejichž obsahem je zejména:

- Voda je součástí našeho životního prostředí, je nenahraditelná pro život lidské populace, rostlinných a živočišných druhů, které bez vody nemohou přežít.

● Voda je společným majetkem, jehož hodnota musí být všemi uznávána. Povinnost každého je vodu užívat účelně a ekonomicky.

● Má řadu významů – je nezbytnou součástí potravy, v hospodářských odvětvích je zdrojem energie, je důležitá v lodní dopravě a jinde.

● Zásoby sladké vody nejsou nevyčerpatelné a je proto nezbytné je udržovat, chránit a podle možností rozmnožovat. Potřeba vody pro obyvatelstvo, zemědělství a průmysl stoupá, uspokojování potřeb bude stále obtížnější.

● Znečišťování vody způsobuje škody člověku a ostatním živým organismům závislým na vodě; voda je životním prostředím četných organismů. Povrchové i podzemní vody musí být chráněny před znečištěním, každé snížení množství a jakosti tekoucí i stojaté vody je pro živočichy nebezpečné.

● Jakost vody musí odpovídat požadavkům pro různé způsoby jejího využití, zejména musí odpovídat normám pro lidské zdraví.

● Po vrácení použité vody do zdroje se nesmí zabránit dalšímu jeho použití pro veřejné i soukromé účely. Hospodaření s vodními zdroji by se mělo zajišťovat v rámci přirozených povodí.

● Odstraňování odpadků, nebo odpadních vod nesmí vést ke znečišťování vody, s ohledem na zdravotní i jiná rizika. Schopnost samočištění toků musí být zachována.

● Pro zachování vodních zdrojů má zásadní význam rostlinstvo a zejména lesy. To vyžaduje zachovat rostlinná společenstva, rostlinný kryt a lesy na potřebných plochách.

● Vodní zdroje musí být zachovány; využitelné množství sladké vody představuje jen necelé 1 % celkového množství vody (navíc je velmi nerovnoměrně rozdělena).

● Příslušné odpovědné orgány musí plánovat účelné hospodaření s vodou a s vodními zdroji. Správné hospodaření s vodou znamená důkladné plánování, dostatečný přísun a udržení jakosti a potřebného množství dostatku vody i kontrolu nad vypouštěním odpadních vod.

● Ochrana vody vyžaduje zintenzivnění vědy, výzkumu, odborné výchovy a informovanost veřejnosti.

● Voda nezná hranic, jako společný zdroj vyžaduje spolupráci mezi sousedními státy v oblastech jejího využívání, množství a jakosti.

Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků

Úmluva byla podepsána v Hesinkách v roce 1992.

Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer v rámci obecných ustanovení smluvním stranám ukládá zejména:

- Přijmout vhodná opatření k prevenci, kontrole a omezování znečišťování vod přesahujících hranice států; (znečištění může ovlivňovat flóru, faunu, půdu, vodu, krajinu, objekty aj.).
- Hraničních vody využívat ekologicky šetrným a racionálním přístupem ve vodním hospodářství při zachování vodních zdrojů i ekosystémů a zajištění ochrany životního prostředí.
- V realizovaných opatřeních uplatňovat principy předběžné opatrnosti, princip znečišťovatel platí a spolupráce na základě rovnosti a reciprocit.
- Pro prevenci, kontrolu a omezování vlivu přesahujícího hranice států zpracovat a uskutečňovat právní, administrativní, ekonomická, finanční a technická opatření, zajišťující ochranu hraničních vod proti znečištění z bodových zdrojů cestou povolení k vypouštění odpadních vod (s limity nebezpečných látek).
- Těžiště opatření proti znečišťování vod by mělo být směřováno na zdroje průmyslového či městského znečištění (při uplatnění nejlepších dostupných technologií).
- Vypracovat a zavádět vhodná opatření a správné environmentální postupy vedoucí ke snížení vstupu živin u zdrojů pocházejících ze zemědělství (směrnice pro jejich vypracování jsou v příloze úmluvy).
- Stanovit emisní limity pro vypouštění z bodových zdrojů do povrchových vod, konkrétně aplikovatelné na jednotlivá průmyslová odvětví a obory, z nichž znečišťující látky odchází (směrnice pro vypracování limitů jsou v příloze úmluvy).
- Stanovit cíle pro jakost vody a zavést kritéria jakosti vody pro účely prevence, kontroly a omezování vlivu přesahujícího hranice států (směrnice pro vypracování cílových ukazatelů a kritérií jakosti vody jsou v příloze úmluvy).
- Realizovat program monitorování stavu hraničních vod, podporovat výzkum a vývoj, mezinárodní spolupráci, výměnu informací aj.

Protokol o vodě a zdraví

k Úmluvě o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer

Cílem protokolu je podporovat ochranu lidského zdraví v rámci trvale udržitelného rozvoje (na úrovni národní, přeshraniční i mezinárodní) zkvalitněním vodního hospodářství, včetně ochrany vodních ekosystémů a prostřednictvím prevence, kontroly a omezení výskytu chorob souvisejících s vodou.

Protokol je zaměřen a zdůrazňuje zejména:

- ◆ voda představuje významnou hodnotu z hlediska společenského, ekono-

mického i životního prostředí a proto musí být dobře obhospodařována

- ◆ zajištění integrovaného vodohospodářského systému, opatření k prevenci, kontrole a omezení výskytu chorob souvisejících s vodou
- ◆ zajištění odpovídající právní, administrativní a ekonomické systémy, které přispějí ke zlepšení vodního hospodářství
- ◆ trvale udržitelné využití vodních zdrojů a vodních ekosystémů a takové parametry vody, která neohrozí lidské zdraví (zohledňují směrnice WHO)
- ◆ pozornost se musí vztahovat na veškerou vodu – povrchovou, podzemní, vodu využívanou rekreačně i vodu splaškovou a odpadní; při znečištění uplatňovat princip znečišťovatel platí
- ◆ dostatečně zásobovat zdravotně nezávadnou pitnou vodou a její přístup pro všechny členy populace, včetně těch kteří trpí znevýhodněním, nebo i stojí na okraji společnosti
- ◆ nakládání s odpadními a splaškovými vodami zajišťovat pro všechny, zabezpečit takové kanalizační systémy, které budou dostatečně chránit lidské zdraví a životní prostředí
- ◆ v rámci prevence rizik chorob souvisejících s vodou, věcně, právně i institucionálně systém monitorování kvality vody, zejména pitné
- ◆ vody musí být obhospodařovány integrovaným způsobem na základě povodí se záměrem propojit sociální ekonomický rozvoj s ochranou přírodních ekosystémů
- ◆ zajištění správné praxe zásobování vodou a kanalizace, včetně ochrany zdrojů pitné vody
- ◆ věnovat dostatečnou pozornost vědě a výzkumu, mezinárodní spolupráci, výchově, vzdělávání a informovanosti občanů.

Protokol o vodě a zdraví je dokumentem závazným.

Evropská charta o půdě

Evropská charta o půdě a udržitelném využívání půdy byla přijata Radou Evropy v roce 1972. Je dokumentem, který není závazný.

Evropská charta zdůrazňuje vedle hospodářské úlohy, také ekologickou mimoprodukční funkci půdy. Půdu uvádí jako součást životního prostředí (tvořenou pevnou, kapalnou a plynnou složkou a živými mikroorganismy). Charta se zabývá otázkami degradace půd, významem prevence v ochraně proti erozi, opatřeními směřujícími k podpoře stálé úrodnosti půd, při uplatnění přístupů trvale udržitelného užívání půdy, koordinaci hospodářských, ekonomických a ekologických programů a aktivit.

Evropská charta o ochraně a udržitelném využívání půdy uvádí doporuče-

ní a priority, v rámci kterých je zdůrazněno zejména:

- ◆ půda má pro člověka a živé organismy existenční význam, představuje společné kulturní a historické dědictví národa, významně tvaruje krajinu, spoluvytváří krajinný ráz; proto ochrana půdy musí být veřejným zájmem
- ◆ je žádoucí, aby byla státní zavedena státní strategie ochrany půdy jako součást ochrany životního prostředí a strategie trvale udržitelného rozvoje
- ◆ na půdu musí být nahlíženo jako na rozlohou omezený, neobnovitelný přírodní zdroj a proto ke státní strategii patří ochrana a zachování jejich významných ekologických a mimoprodukčních funkcí
- ◆ v rámci ekologických funkcí půdy je zdůrazněna úloha tvorby biomasy, jako základu lidského, živočišného, rostlinného a mikrobiálního života a zásobování obnovitelnou energií
- ◆ půda je dále i zásobárnou vody, zdrojem surovin (hlína, písek, šterk, minerály) a je v podstatě i počátkem potravního řetězce
- ◆ jakékoli využívání půdy musí být takové, aby zajišťovalo ochranu jejich ekologických funkcí s cílem jejich zachování
- ◆ ochrana půdy musí být respektována, systematická a musí na ní participovat v odpovídající míře všechna odvětví, zajišťující hospodářskou činnost nějak spojená s půdou (zejména zemědělství, lesnictví, průmyslové obory, těžba nerostných surovin apod.) i příslušné orgány a útvary odpovědné za územní rozvoj, urbanizmus a turistiku
- ◆ půda je ohrožena erozí (narušení) a degradací (zničení půdy) což poškozuje jednu i více funkcí půdy
- ◆ prioritou musí být zachování neznečištěné zemědělské půdy a její ochrana před vodní a větrnou erozí a před degradací a ochranou organických látek v půdě
- ◆ tam, kde nastane vážné riziko poškození některé z ekologických funkcí půdy, nebo je odborný předpoklad takového rizika, měla by nastoupit preventivní opatření
- ◆ příčiny degradace jsou mnohostranné (výstavba objektů, trasy dopravy, důlní činnost, zhutnění zemědělskými stroji, ovlivnění větrnou a vodní erozí, hnojivy, pesticidy, okyselování, zasolení, vyčerpání organických látek); degradace probíhá rychle, někdy s nevratným poškozením půdy
- ◆ degradaci půdy by se mělo čelit preventivními opatřeními na národní a evropské úrovni cestou trvale udržitelného využívání půdy, či integrovanými způsoby hospodaření

- ◆ vzácné typy půd by měly být před-
mětem vědeckého zájmu se záměrem
zachování jejich charakteristických
rysů vhodnými postupy, mnohdy pro-
sazením půdních ochranných pásem
- ◆ zemědělské a lesnické využívání půdy,
nebo turistický ruch by mělo působit
jen zcela minimální vratné změny
- ◆ zajištění „zdravé půdy“ vyžaduje re-
gulaci způsobu hospodaření v ochran-
ných pásmech, odpovědné používání
vstupů (jako hnojiv, pesticidů, upra-
vených kalů či sedimentů)
- ◆ doporučeno přijetí zásad správné ze-
mědělské praxe/ zásad dobrého hos-
podaření s půdou
- ◆ využívání půdy v zemědělství a les-
nictví by mělo být trvale udržitelné,
tam kde je to vhodné, může být uložen
zákaz některých metod hospodaření;
pokud by takový postup hospodaře-
ní znamenal ekonomickou ztrátu nebo
poškození půdy, je třeba poskytnout
kompenzace
- ◆ trvale udržitelné hospodaření mnohdy
využívá ekologické způsoby hospo-
daření, precizní hospodaření s vy-
užitím GPS a jiná opatření (rozšiřo-
vání zeleně, zakládání větrolamů,
ochrana meandrujících toků aj.)
- ◆ trvale udržitelné zemědělské a lesnic-
ké hospodaření je doporučeno jako
podmínka pro podpory nebo půjčky
- ◆ při povrchové těžbě nerostných su-
rovin zajištění odpovědnosti za ob-
novu krajiny na těžebních společnos-
tech a provozovatelích
- ◆ důležité je trvalé monitorování změn
vyvolaných hospodařením na půdě,
používáním vstupů, důlní a těžební
činností
- ◆ zdůrazněn význam výzkumu příčiny
degradace půd, půdní biodiverzity
a rozpracování modelů integrované-
ho hospodaření na půdě, i mezinárod-
ní spolupráce
- ◆ zdůrazněna nutnost výuky o půdě a její
trvale udržitelné ochraně víceoboro-
vě (agronomie, lesnictví, stavebnictví,
a informovanosti veřejnosti o potře-
bách trvale udržitelné ochrany půdy.

Směrnice pro ochranu půdy

(*Návrh směrnice je připravován na úrov-
ni RE*)

Protože směrnice pro ochranu půdy
není dosud přijata, její některé záměry
jsou uvedeny jen orientačně.

Směrnice například zdůrazňuje:

- Schopnost půdy plnit řadu důležitých
environmentálních, ekonomických a so-
ciálněkulturních funkcí (produkce bio-
masy, shromažďování a transformace
živin a vody v půdním profilu, zdroj
surovin a uhlíku, stanoviště pro exis-
tenci rostlinných a živočišných druhů,
pro lidské aktivity, role archivu geo-
logického a archeologického dědictví).

- Nutnost využívat půdu udržitelným
způsobem zachovávajícím její schop-
nost poskytovat ekologické, ekono-
mické a sociální služby, při zachová-
ní jejich funkcí tak, aby budoucí ge-
nerace mohly uspokojovat svoje po-
třeby.
- Důležitost prevence a snižování vstu-
pu nebezpečných látek do půdy, aby
se zabránilo kontaminaci půdy a byly
zachovány funkce půdy.
- Záměr přispět zvládnutí historické
kontaminace půdy, aby se zabránilo
škodlivým účinkům na lidské zdraví
a životní prostředí, nebo byly tyto
účinky zmírněny.

- Důležitost organizovaného řešení ná-
prav u kontaminovaných lokalit, se
záměrem kontaminaci kontrolovat,
snížit, navázat nebo odstranit její míru
v zájmu budoucího využití.
- Záměr identifikovat tzv. ohrožené
oblasti jako takové, u kterých došlo
k některým projevům degradace, jako
jsou vodní nebo větrná eroze, snižo-
vání obsahu organické hmoty, zhut-
nění, nebo zasolení půdy, či sesuvy
půdy.
- Nutnost stanovení opatření pro pre-
venci procesů degradace půdy naru-
šujících schopnost půdy plnit její
funkce.

NOVÝ SLOVNÍK VYBRANÝCH POJMŮ PRO POZEMKOVÉ ÚPRAVY

Vzhledem k progresivnímu vývoji pozemkových úprav v ČR po roce 1990, který způsobil jednak změna politického režimu, obnovení vlastnických práv k půdě, restituci zemědělského majetku, privatizace oborů pozemkových úprav a geodetických činností, ale i vstup ČR do Evropské unie vznikla potřeba nově definovat některé základní pojmy, užívané tradičně v oboru a formulovat pojmy, které se objevily při využití netradičních metod. Cílem sborníku vybraných pojmů je vycházet z obecně platných názvosloví, ale zároveň tyto pojmy nově definovat z pohledu pozemkových úprav tak, aby měly širší oblast použití a byly pochopitelné pro odbornou veřejnost. Je totiž třeba konstatovat, že odborné veřejnosti chybí sjednocený jazyk, který by na jedné straně mohl komunikovat s odborníky z jiných oborů a zároveň srozumitelně vysvětlil uživateli pozemkových úprav, o co jde. Také samotná komunikace mezi úzkým okruhem odborníků, zabývajících se pozemkovými úpravami, je značně nejednotná a zastaralá, orientovaná příliš agronomicky.

Zvláštní část pojmů tvoří zcela nově vytvořené termíny jako výsledek výzkumné činnosti a přirozeného vývoje oboru v praxi, která v některých směrech bohužel předbíhá výzkumnou základnu. Další část odborné terminologie pak tvoří termíny převzaté ze „zákona o pozemkových úpravách“ a platné odvětvové technické normy vodního hospodářství TNV 75 0144 „terminologie pozemkových úprav“ MZe ČR 1996, zpracované Hydroprojeckem a.s. Praha. K této normě je však třeba podotknout, že vznikla v době, kdy v ČR nemohly být ještě zobrazeny některé pojmy, činnosti a společensko-přírodní jevy novodobého procesu pozemkových úprav. Například chybí plán společných zařízení, obnova venkova, nesoulad druhu pozemku a další.

K nově definovaným pojmům je třeba říci, že vychází nikoliv ze snahy kolektivu autorů věc zkomplikovat, nebo učinit zajímavou, ale ze skutečné potřeby života společnosti, zejména venkovských regionů. Obor totiž dostal po roce 2000 nový rozměr z hlediska zlepšení kvality života na venkově, restrukturalizace zemědělství, obnovy venkova, ale i udržitelného rozvoje území ve společném prostoru sjednocené Evropy. Bylo tak nutné stanovit nové strategické cíle pozemkových úprav, které již nesledovaly jen pomoc zemědělcům při agrárních operacích, ale integrovaly všechny společenské programy týkající se krajiny, venkova a životního prostředí. Obor pozemkových úprav se tak stal ještě více multidisciplinární profesí a předmětem zájmu odborníků z mnoha dalších oborů. Z hlediska vědního se tak pozemkové úpravy mohou stát společným prostorem pro vznik moderního oboru, který by sjednocoval exaktní, přírodní a sociální vědy.

Při zpracování sborníku vybraných pojmů bylo využito řady literatury a informačních zdrojů z různých oborů. Je třeba si uvědomit, že každoročně vznikají desítky nových publikací, zpráv a výsledků výzkumů, které přinášejí vždy jiné definice a citace a je proto obtížné vypracovat aktuální a úplný soupis všech pojmů. Tento výběr pojmů a klíčových slov je zpracován pro účely oboru pozemkových úprav, se snahou o udržení kontinuity vývoje, ale i posun vědní disciplíny na vyšší stupeň poznání. Autoři přitom využívají zkušeností ze 62 ukončených komplexních pozemkových úprav a s realizací 106 společných zařízení v oblasti Plzeňska. Každý pojem má svůj informační zdroj, podklad či normu nebo publikaci, ale pro účel tohoto článku není uveden. Ty pojmy, kde odkaz na zdroj informací chybí, jsou formulovány zcela nově a souvisí především s netradičními metodami posuzování krajiny, přírodních a sociálních jevů, souvisejících s prováděním pozemkových úprav.

V. A. Mazín

Iniciativní program ILUP Pomoraví jako inspirace nebo plán pro venkovský prostor

Ing. Marie Trantinová

Kontext

Péče o půdní fond a zemědělskou krajinu v souladu s ekonomickými, sociálními a ekologickými potřebami v podmínkách daného území, by měla zahrnovat bezpochyby také plánovací složku. Ekologická stabilita území je bohatstvím celé společnosti a je nevyhnutelnou podmínkou naší dlouhodobé existence. Nepříznivý vývoj zemědělské krajiny z období socialismu přinesl na mnoha místech ztrátu biodiverzity, degradaci půd, zhoršení vodního režimu krajiny. Na plochách intenzivního zemědělství docházelo ke znečišťování složek životního prostředí, včetně negativních vlivů na biosféru. Od devadesátých let se podmínky v zemědělství, naše zemědělská krajina a její stabilita začaly pozvolna měnit, ale na změnách se pochopitelně podílejí i další - mimozemědělské sektory.

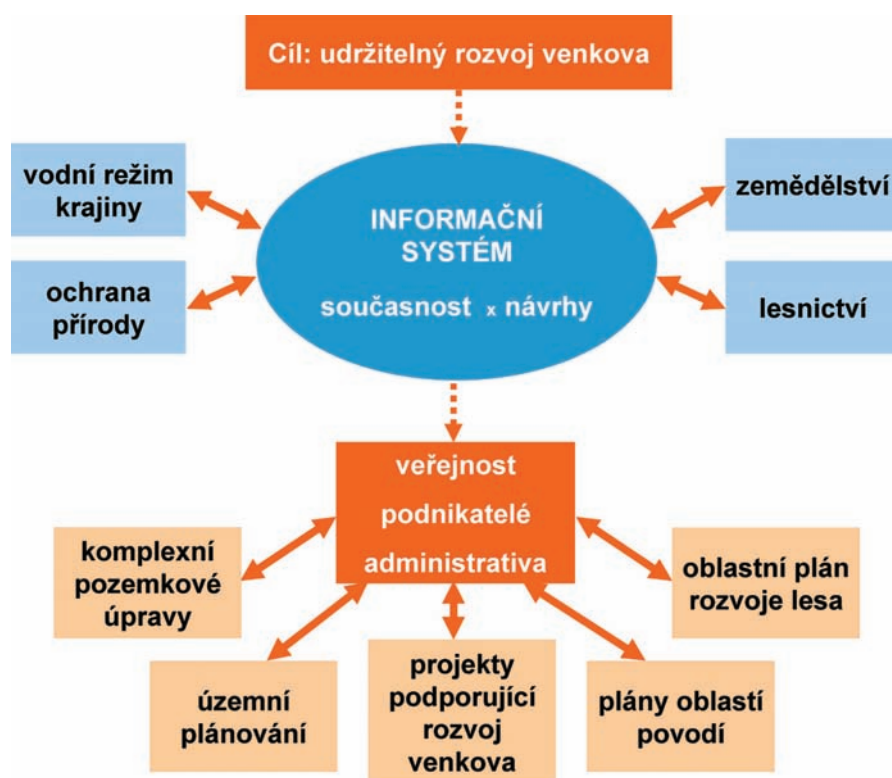
Působící tlak tržního hospodářství a problematika vlastnicko-uživatelských vztahů brzdí zavádění stabilizačních opatření v krajině. Funkční umístění výsadby v krajině, stabilizace drah soustředěného odtoku, travnaté protierozní pásy, výsev plodin v pásech po vrstevnici, snížení velkých rozloh půdních bloků, retenční nádrže a rozvolnění toků, to vše přináší významnou ochranu před rizikovými situacemi, jako jsou například přívalové deště, sucho, silný vítr aj. Když vezmeme v úvahu nízké náklady na pořízení a údržbu zmíněných prvků, je efekt těchto opatření velmi vysoký.

Navíc realizace krajinných prvků a opatření na zvýšení stability krajiny s sebou

mnohdy přinášejí zvýšení estetické hodnoty krajiny, což by měli ocenit ti, kteří usilují o rozvoji turistiky na venkově např. MAS (místní akční skupiny LEADER), starostové obcí, podnikatelé.

Otevřené hodnocení dopadů vývoje minulých let je prvním krokem k řízení změny stavu zemědělské krajiny. Podpora v rámci strukturální politiky rozvoje venkova a podmínky dodržování správné zemědělské praxe jsou krokem druhým a následné kroky jsou objektivní hodnocení efektivity podpor, případné úpravy využívání nástrojů strukturální politiky a působení na jiné sektory, které svou rozpínavou činností naši krajinu leckde ohrožují nebo trvale znetvořují.

Obrázek 1 zjednodušené projektové schéma ILUP Pomoraví

Projekt ILUP Pomoraví

V rámci programu INTERREG III B - CADSES byl v roce 2002 zahájen pětiletý mezinárodní projekt s názvem Integrated Land Use Planning and River Management, zkráceně ILUP. V roce 2006 byl pak ve Waidhofenu slavnostně ukončen pře-

hlídkou všech národních projektů za účasti vysokých úředníků zúčastněných států a rakouských medií.

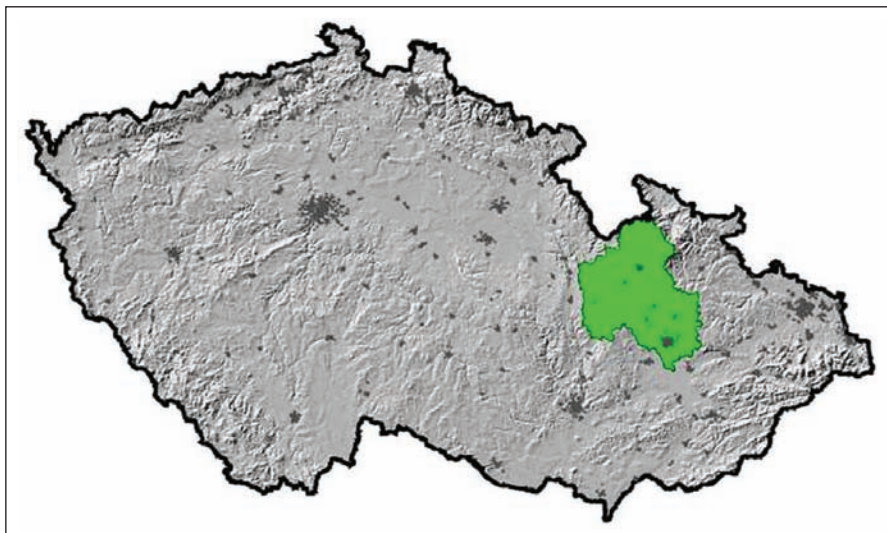
Jako řešitelé z České republiky jsme si vyměňovali zkušenosti s kolegy z Rakouska, Německa a Maďarska, abychom všichni co nejlépe přispěli k integrovanému plánování krajiny. Cíle projektu vycházely ze základních obecných priorit programu INTERREG IIIB s tím, že byly aplikovány na podmínky v dlých národních projektech, při respektování místních zvláštností. V jednotlivých projektech tak bylo dosaženo specifických postupů a na mezinárodních setkáních jsme srovnávali metodiky, výsledky a úspěchy či neúspěchy při řešení. Český projekt dostal název ILUP Pomoraví a byl zaměřen na protierozní protipovodňovou ochranu území a rozvoj venkova. Umístěn byl v horním a středním toku řeky Moravy na ploše 3 600 km². V době zahájení prací jsme jako kandidátská země připravovali výstupy orientované hlavně na posouzení dopadů evropské strukturální politiky do zemědělství a venkova v ČR.

Organizačně byl projekt členěn do tzv. věcných etap a v řešitelských týmech byli zapojeni specialisté z mnoha pracovišť. Ta nejvýznamnější jsou: VUT FAST Brno – Ústav vodního hospodářství krajiny, ÚHÚL Brno a Olomouc, VÚZE Praha a Brno, JČU ZF České Budějovice, ÚP Olomouc, Ekotoxa Opava a další. Financování projektu mělo první tři roky značné zpoždění díky řídicímu orgánu v Římě, ale ke cti národního kofinancování se podařilo projekt udržet. Nejvíce přispělo Ministerstvo pro místní rozvoj (26% rozpočtu), Lesy ČR, s. p., a Krajské úřady Olomouckého a Pardubického kraje, dále to byly MÚ Šumperk, MÚ Hanušovice, MÚ Mohelnice, MÚ Zábřeh, MÚ Litovel a MZe ČR.

Obrázek 2 situování Horního Pomoraví na mapce České republiky (Obrázek umístěn na následující straně)

Řešení a výsledky

V projektu jsme kladli důraz na provázanost řešení - například navrhovaná opatření v krajině týmu „Voda v krajině E05“ byla posouzena týmem ochrana přírody, optimalizace lesního hospodářství a jinými. U opatření byla oceněna finanční náročnost na jeho vybudování a v týmu zemědělství dále testována náročnost na zavedení v zemědělských podnicích. Zjišťovali jsme, jaký mají dopad do ekonomiky podniků a jaká je ochota k realizaci v praxi. Dalším příkladem je metodika zalesňování půd, která systémem vícekritériální potřeby určuje hodnotu dané plochy k zalesnění.

Ochrana cenných přírodně bohatých území a účelové uspořádání zbývajících zemědělsky a lesnický využívaných ploch bez odvětvových bariér je zásadní přístup řešitelů projektu. Z hlediska optimálního využívání ekologicky stabilní krajiny musíme určit nebo doporučit základní péči o přírodní zdroje ve společensky potřebném rozsahu a kvalitě. Co to přesněji potřebný rozsah a kvalita je, jsme se pokusili zjistit položením otázek:

- Jak dosáhnout hlavního cíle „Optimalizace přírodních zdrojů v území horního Pomoraví s ohledem na udržitelný rozvoj venkovského prostoru“?
- Jsou komplexní pozemkové úpravy jedinou z cest k dosažení tohoto cíle?
- Jak složitý je proces pro zavedení potřebných opatření v krajině?
- Jak nejúčinněji využít politické nástroje k očekávaným změnám?
- Co je potřebné v jednotlivých regionech nebo zájmových skupinách udělat a v jakém pořadí?

Otázky a hypotézy, které jsme diskutovali často na společných pracovních setkáních řešitelů, nebo monitorovacího výboru. Monitorovací výbor projektu, který byl složen ze zástupců MZe, MMR a MZP, krajských úřadů, LČR s.p., měst a obcí, kontroloval věcnou a finanční stránku projektu, ale také velmi často pomohl právě v diskuzi, na co se má projekt blíže zaměřit apod. Prošli jsme třemi obdobími, která měnila některé nároky, a museli jsme se s tím vyrovnat. Bylo to jednak období příprav před vstupem do EU, první roky po vstupu třetí v podmínkách přípravy na období 2007 – 2013. Testovali jsme některé návrhy změn národních programových dokumentů, návrhy pro strategické dokumenty, posuzovalo se doplnění plánů hlavních datových agend, jako jsou:

1. Plány oblasti povodí (POP)
2. Oblastní plán rozvoje lesa (OPRL)
3. Registr produkčních bloků (LPIS)
4. Informační systém ochrany přírody

a krajiny (NATURA 2000, ZCHÚ, ÚSES, VKP)

5. Komplexní pozemkové úpravy (KPÚ)
 6. Územní plány obce nebo kraje (ÚAP)
- Vzhledem ke značnému objemu dat (526 katastrálních území) bylo asi nejtěžší uhlídat harmonogram dílčích výstupů, protože jsme na sebe vzájemně navazovali a zdržení prvního týmu ohrožovalo všechny následující.

Věcné etapy a jejich hlavní výstupy:

„Inventury a sběr dat (E01) a základní GIS projektu a GIS analýzy (E02)“

V rámci těchto dvou etap byl zaveden datový sklad, byly zde vymezeny faktory, potenciál území a zóny podle podkladů řešitelů všech etap. Práce zde udělané se promítala do všech etap a v celém průběhu řešení. Byly přijaty zásady práce s geografickými daty, které uplatňovaly ostatní týmy. To umožnilo sdílet efektivně data, provádět geografické analýzy s využitím nástrojů GIS. Především však využití technologie GIS umožnilo hledat nové postupy, pohledy a souvislosti při řešení otázek rozvoje území.

Pro analýzu území byla vytvořena digitální mapa venkovské krajiny, dále jen DMVK, která díky souvislému zobrazení venkovského prostoru v prostředí GIS umožnila kvantifikovat požadované krajinné prvky aj. indikátory. DMVK s výslednou přesností měřítka 1:5 000 obsahující plošné, liniové a bodové prvky reálně existující v krajině byla nástrojem kategorizaci a hodnocení krajiny. Příkladem jsou analýzy Land use, fragmentace zemědělské půdy, zastoupení doprovodné zeleně podél vodních toků, délka ekotonů a další.

Digitální model terénu přinesl další možnost detailních analýz uplatněnou hlavně v etapě vodní režim krajiny.

Etapa „Optimalizace zemědělského hospodaření (E03)“ přinesla návrhy změn struktury zemědělského hospodaření na úrovni okresů a zemědělských podniků. Matematický model pracoval s více va-

riantami zemědělského hospodaření, které vzájemně srovnával. Varianty zahrnovaly:

- vlastní představu zemědělského podniku o budoucí struktuře podniku,
- doporučená technická a biotechnická opatření v krajině pro optimalizaci vodního režimu a prevenci před povodněmi,
- maximalizaci zisku při zachování limitů struktury podniku,
- udržitelné hospodaření s uzavřeným oběhem živin v podniku.

Modelové simulace efektivnosti zemědělských podniků v Horním Pomoraví přispěly k rozborům a popisům pozice českého zemědělství v EU a také jeho dalšího očekávaného vývoje. Tyto rozborů využívaly skutečná data z ekonomických šetření vybraných zemědělských podniků v každém okrese a dokázaly plně simulovat průměrné ekonomické výsledky podnikání v zemědělství a při zadání dat očekávaného vývoje zemědělských podpor, evropských i světových cen zemědělské produkce a dalších doplňujících údajů umožňuje i výhled do budoucnosti.

Z hlediska změny výrobní struktury podniků představuje v ekonomice dlouhodobě kritickou oblast živočišná výroba, zejména chov prasat. Chov dojníc není dlouhodobě ohrožen. Pro většinu podniků je však ekonomicky velmi citlivá nákupní cena mléka. V rostlinné výrobě se jeví jasná tendence zvyšování ploch olejnin, zejména máku. Také pěstování kukuřice na siláž je ekonomicky méně výhodné a v oblastech, kde zemědělci zvládnou zajištění vhodné krmné dávky jinými plodinami (víceletými pícevinami na orné půdě bude plocha silážní kukuřice zmenšována). Tento trend je zřejmý pro oblast Pomoraví a nemusí být platný pro celou republiku a souvisí s poměrem nákladů k výnosům i s ohledem na vliv klimatu daného regionu. Výsledky modelového hodnocení navržených opatření u reálných podniků, která tvoří zatrávňování, plošné nebo v páscech a vyloučení erozně nebezpečných plodin na svazích, jsou mírně ziskové, což je způsobeno přiznáním dotací na zatrávňování a údržbu TTP a případně na další opatření. U podniků na svažitých pozemcích může být navrženo zatrávňování až několika desítek hektarů. Případný výpadek produkce však hradí dotace. Model také plochy TTP využívá ve výpočtech krmné dávky pro skot a navrhuje výrazná snížení ploch silážní kukuřice.

Další analýzy v této etapě hodnotily systém zemědělského hospodaření s ohledem na ochranu přírodních zdrojů, biodiverzity a cenných druhů rostlin a živočichů. Podkladem pro hodnocení potřeby rozptýlené zeleně byla DMVK. Na základě diskuse s ochránci přírody byla

Obrázek 3, projednávání variant v zemědělských podnicích

kvantifikována potřeba rozptýlené zeleně, která zajišťuje minimální nároky na prostředí pro hnízdění vybraných druhů ptáků. Sledování bude nutné v budoucnu ještě dále prohloubit a zpřesnit podle různých typů krajiny a regionů, protože v této studii byl vztah sledován pokusně jen na jedné lokalitě.

Po diskusích se zástupci zemědělských podniků se u protierozních opatření jako zásadní bariéra jeví problém neochoty přistoupit k zatravnění navrhovaných ploch v produkčních oblastech. Převod orné půdy do TTP snižuje cenu půdy i cenu nájmu za půdu a vlastníci pozemků nejsou většinou ochotni dát k tomuto trvalému opatření souhlas. Lze tedy konstatovat, že v oblastech s vyšší cenou můžeme předpokládat obtíže při realizaci návrhů všech protierozních opatření.

Etapa „Optimalizace lesnického hospodaření (04)“ přinesla výstupy posuzující funkční potenciál lesa z hlediska stanovení reálného potenciálu a efektů funkcí lesních porostů. Posuzován byl pedologický potenciál vzhledem k retenci vody v území nebo při hodnocení vazby dřevinné skladby na retenci. Výstupem je vrstva reálného efektu hydrické funkce. Těžebně-dopravní eroze, která způsobuje v lese mnohdy velké ztráty půdy, byla vymezena pomocí limitujících těžebně-dopravních technologií jako funkčního kritéria odolnosti proti těžebně-dopravní erozi celého zájmového území. Výstupem je vrstva potenciální odolnosti proti těžebně-dopravní erozi. Stanovení hydrologických skupin půd bylo provedeno vyhodnocením hydrologických podmínek lesních půd. Na základě reálného efektu stupně vodního režimu byly klasifikovány hydrologické skupiny půd (A až D) jako podklad pro stanovení odtokových (C/N) křivek. Byly provedeny ekosystémové analýzy – zastoupení les-

ních typů, přehled cílových hospodářských souborů podle ploch, stanovení evapotranspirace a stupně přirozenosti porostů. Stupeň přirozenosti lesního porostu se kvantifikuje ze vztahu skutečné druhové skladby ke skladbě přirozené potenciální vegetace dle přírodních podmínek. Důležitým prvkem pro hospodaření v lese z hlediska přístupnosti jsou lesní cesty, proto byla také posouzena kvalita a hustota lesní dopravní sítě celého zájmového území provedením inventarizace odvozních cest. Výstupem je aktualizovaná vrstva lesní dopravní sítě, tabulková část s textovým komentářem.

Technickým nástrojem střednědobého plánování hospodářské úpravy lesů jsou rámcové směrnice hospodaření. V projektu navržené směrnice jsou pojaty jako návod na postupnou, co nejefektivnější přeměnu stávajících porostních typů na

modelové porostní typy, anebo ponechání aktuálního stavu. Pro současný porostní typ je stanoven modelový způsob obhospodařování tak, aby každé hospodářské opatření mělo patřičný dopad na stávající segmenty porostního typu.

Etapa „Optimalizace vodního režimu v krajině a systému prevence před povodněmi (E05)“ byla pracovně nejobsáhlejší s největším objemem výstupů. Poskytla podrobné analýzy erozních a odtokových poměrů na celé ploše řešeného území horního a středního povodí řeky Moravy.

Výpočty a modelování základních hydrologických charakteristik erozní ohroženosti půdy a transportu splavenin byly základním vstupem tvorbu návrhů v ploše povodí. Návrhy byly umístěny zejména na zemědělské půdě. Komplexní ochrany a organizace povodí obsahuje opatření technická a biotechnická, organizační a agrotechnická. Při řešení protierozní ochrany v určitém povodí jsou samostatně použita agrotechnická a organizační opatření velmi účinná, ale často je nutno pro možnost výraznějšího omezení povrchového odtoku rozdělit svažitě, plošně značně rozsáhlé pozemky s neúměrnou délkou svahu protierozními opatřeními, zejména liniového charakteru. Systém liniových protierozních prvků v kombinaci se zelení může fungovat v krajině i jako nezbytná součást lokálních biokoridorů nebo interakčních prvků a tvořit tak součást územních systémů ekologické stability krajiny.

Návrhy v ploše povodí obsahovaly také retenční prostory nebo vhodné profily pro vybudování malých retenčních nádrží. Výběr optimálního řešení na příkladu povodí Loučky probíhalo podle souběhu kritérií ekologických, hydrologických, sociálních a technicko-ekonomických.

Na základě podrobné analýzy faktorů ovlivňujících odtok z povodí byl v řeše-

Obrázek 4, Lesní cesta

ných povodích navržen celý systém komplexní ochrany a organizace povodí.

Tato opatření po realizaci mohou mít významnou funkci v redukci erozního smyvu a transportu splavenin, budou účinnými protipovodňovými opatřeními eliminujícími nepříznivé účinky povrchového odtoku zejména při lokálních (přívalových) srážkách s vysokou intenzitou. Předložené návrhy doporučily takové systémy ochrany proti nepříznivým účinkům povrchového odtoku, které v návaznosti na změny technologií hospodaření v lesích (E04) mohou přinést vedle omezení erozního smyvu také vyplavování látek z půdního profilu s důsledkem snížení difúzního znečištění vodních toků.

Všechny výstupy analytické i návrhové byly plošně specifikovány jak na jednotku povodí dle Č.H.P., tak na jednotlivá katastrální území. Vytvořený systém GIS umožňuje plošnou specifikaci všech výstupů na jakýkoli zadaný polygon (např. pro potřeby vstupních dat hydrologických a erozních modelů).

Sumarizované i dílčí množství potřebných návrhů bylo vyhodnoceno v tabulkových přehledech. Seřazené přehledy o území jak podle naléhavosti k řešení při protipovodňové a protierozní ochraně, tak podle vypočtené finanční částky, která by pokryla realizaci všech navržených opatření v horním povodí řeky Moravy, mohou sloužit jako strategické vodítko pro rozhodování. Pozemkový úřad tím dostane přehled o stavu katastrů a má vhodný argument pro zahájení komplexní pozemkové úpravy. Uživatelů zpracovaných výstupů této etapy by měl být široký okruh od Povodí Moravy s. p., MZe, MŽP, MMR, přes pozemkové úřady, projektanty KPU, lesnickou a zemědělskou praxi, starosty obcí až jednotlivým občanům nebo občanským sdružením.

V etapě „Krajinné plánování (E06) a Systém ochrany a řízení přírodních

zdrojů (07)“ řešitelé posuzovali návrhy etapy E05 s ohledem na zachování nebo obnovu původního krajinného rázu a s vazbou na ÚSES, zlepšení stanovištních podmínek chráněné flóry a fauny a posílení ekologické stability území. Na dvou pilotních územích v rozsahu 15 katastrálních území bylo zpracováno srovnání historických a současných map z let 1936 a 2002.

Etapa „Lidé, rozvoj venkova a analýzy indikátorů venkovského rozvoje (E08) měla cíl zjistit proveditelnost návrhů na venkově, ale přesáhla obsahově navrhovaná opatření a zabývala se vztahy v rámci udržitelného rozvoje venkova v Horním Pomoraví. Základní analýza zhodnotila stav v oblasti sídelní struktury a aktivní politiky zaměstnanosti, byly provedeny analýzy výrobní struktury zemědělských podniků, změn na trhu práce, malého a středního podnikání v regionu a potenciálu území pro rozvoj cestovního ruchu. Významným zdrojem informací bylo rozsáhlé dotazníkové šetření v 64 obcích, kterého se zúčastnilo 1300 respondentů. Získaný soubor indikátorů rozdělených do environmentálního, ekonomického a socio-demografického pilíře naplnil základní datovou matici.

První výstupy statistických analýz odhalily kvantifikované vícerozměrné vazby mezi indikátory venkovského života. Postupy vícerozměrných metod, zejména faktorové analýzy, na základě výsledků mnohorozměrné regresní analýzy vyžadují interpretaci zjištěných závěrů se zkušenými odborníky. Mohou umožnit výběr klíčových indikátorů a být využitelné například pro nově vznikající Národní síť rozvoje venkova ČR.

Systémy vzdělávání (E09) a Integrovaný systém řízení venkovského prostoru (E10).

Nevhodný způsob implementace návrhů může celou práci pracovních týmů

nakonec i zmařit. Proto byly výsledky prací publikovány v metodických příručkách, probíhaly prezentace a v některých etapách byla zapojena do řešení i veřejnost.

Co nás neodradí...

Konec projektu byl bohužel rychlý a nezadržitelný a nezbyl dostatek času a sil na pozorný výběr zpracovatele integrovaného systému řízení venkovského prostoru. Na webových stránkách jsme chtěli zpřístupnit široké veřejnosti interaktivní výsledky projektu. Selhání této části neumožnilo realizovat webovou stránku v takové kvalitě, jak si výstupy projektu zasloužily, a uživatelé mohli přát. Skončil tím i připravovaný systém obnovy dat a pokus vytvořit integrovaný informační systém, který by pomohl a v Horním Pomoraví zavádět a testovat navržená opatření. Budiž nám toho poznání ponaučením, že nadšení někdy nestačí a je potřeba hlídat profesionální přístup.

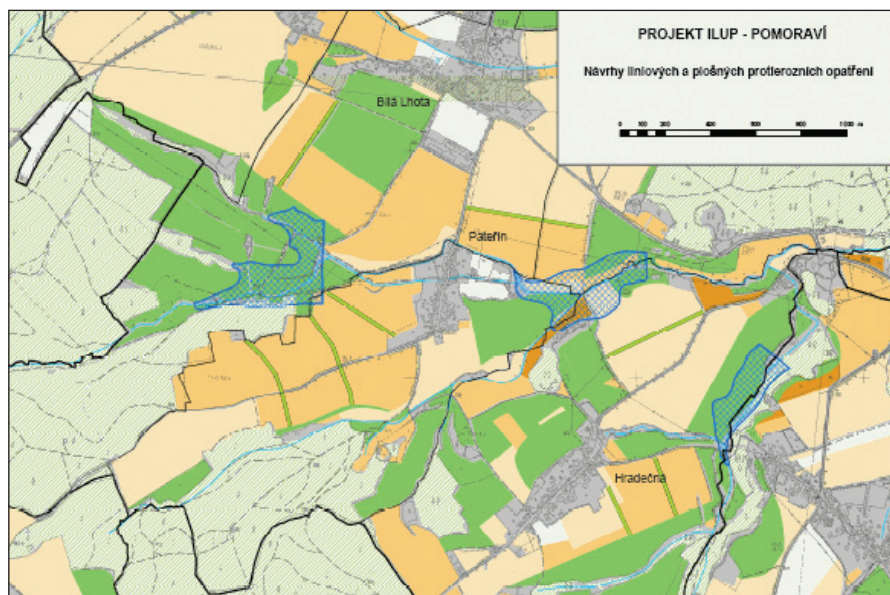
Co nás posílilo...

Jsou to samotné výstupy projektu, které poskytly ukázkový příklad integrovaného přístupu s komplexními informacemi o území. Dobrá spolupráce odborníků z více oblastí generovala vedle plánovaných výstupů projektu i množství dalších nápadů, cenou mezioborovou konfrontací názorů a přátelství do dalších let i projektů.

Na základě upravené metodiky ILUP Pomoraví (etapa E05) byla v roce 2007 zpracována studie „Návrh strukturálního řešení protierozních a protipovodňových opatření“ pro dalších 7 povodí v České republice o celkové rozloze asi 10% území ČR. Tato studie poskytuje návrhů protierozních a protipovodňových opatření v ploše povodí, včetně odhadovaných nákladů na jejich realizaci.

Závěrem bych chtěla říci, že stále realizaci protierozní ochrany vidím jako nedostatečnou. Je nutné odstraňovat příčiny selhávání zavádění zejména tzv. měkkých opatření, která v ploše povodí mohou vykonat velmi důležitou ochranu půdy, vodních toků, nádrží a intravilánu obcí a měst. V současné době naléhavě vystupují do popředí problémy spojené s deficitní bilancí organické hmoty v půdě, se zhutňováním půdy a zhoršováním její struktury.

Komplexní pozemkové úpravy jsou jedinečný nástroj, který umožňuje v plánu společných zařízení hodně pro krajinu udělat. Ale i přesto je vedle pozemkových úprav důležité udržovat „komunikaci“ se zemědělskou praxí, poskytovat potřebné informace o možné ochraně na pozemcích, které obhospodařují. Je už jen předmětem diskuze a technickou stránkou, které činnosti patří do skupiny povinného dodržování „správné zemědělské praxe“, podpor v rámci strukturální politiky nebo jen musíme spoléhat na osvětu.

Obrázek 5 Návrh liniových, plošných opatření včetně malých vodních nádrží

DOKUMENTACE STAVEB

Ing. Jiří Blažek, poradenství Brno

Stavebník je povinen pro účely projednání zákona příslušných řízení opatřit předepsanou dokumentaci.

Dokumentace, její rozsah, obsah je stanoven:

- a) ustanoveními zákona pro jednotlivé druhy řízení
- b) vyhláškou č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb

Ministerstvo dopravy je zmocněno vydat vyhlášku stanovující rozsah a obsah projektové dokumentace pro stavby drah na dráze, stavby dálnic, silnic, místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací. Ostatní ministerstva vydávající doposud obdobné vyhlášky jsou zákonem č. 183/2006 Sb., stavební zákon zmocněny ustanovením § 194 k vydání:

- technických požadavků pro vodní díla (Ministerstvo zemědělství)
- technické požadavky pro stavby uranového průmyslu a pro stavby jaderných zařízení (Ministerstvo průmyslu a obchodu)
- obecné technické požadavky na výstavbu v hlavním městě Praha (hlavní město Praha)

A. Dokumentace pro umísťování staveb

Rozsah a obsah je stanoven u příslušných ustanovení pro:

1. Územně plánovací informace (§ 21)
K žádosti se připojí ve dvou vyhotoveních situační výkres, vyhl. č. 503, § 2, příloha 1, 2 – část B
2. Rozhodnutí o umístění stavby (§ 86)
Žadatel k žádosti připojí dle § 3 vyhl. č. 503/2006 Sb.:
 - situační výkres, příloha č. 3
 - dokumentaci, příloha č. 4
3. Rozhodnutí o změně využití území
Předepsané náležitosti uvádí:
 - příloha č. 5, vyhl. č. 503/2006 Sb..
 - příloha č. 6, vyhl. č. 503/2006 Sb..
4. Rozhodnutí o změně stavby
Žádost se podává dle § 5 vyhl. č. 503/2006 Sb., na formuláři přílohy č. 3
5. Rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemku
Obsahové náležitosti jsou stanoveny v příloze č. 8 vyhl. č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření.
6. Rozhodnutí o ochranném pásmu (§)
Žádost se podává na formuláři, jehož obsahové náležitosti jsou stanoveny v příloze č. 8 a příloze uvedené v části B formuláře.
7. Zjednodušené územní řízení (§ 95)
Informace o návrhu výroku rozhodnutí obsahuje části dané § 14 vyhl. č. 503/2006, včetně grafických vyjádření § 9 odst. 5, § 10 odst. 5, § 11 odst. 5, § 12 odst. 3
8. Územní souhlas (§ 96)
Obsahové náležitosti vymezuje příloha č. 9 vyhl. č. 503/2006 Sb., grafické náležitosti uvádí část B formuláře.
9. Veřejnoprávní smlouva (§ 78 odst. 3, 4)
Náležitosti se udávají od druhu rozhodnutí o umístění stavby nebo zařízení. Nemá samostatnou úpravu projektové dokumentace.
10. Územní opatření o stavební uzávěře (§ 99)
Dokládá se na kopii katastrální mapy
11. Územní opatření o sanaci území (§ 100)
Dokumentaci představuje ověřený výkres na kopii katastrální mapy.
12. Dokumentace pro ohlášení stavby (§ 104 odst. 2 písm. a) až d)
Vyhl. č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, § 2 – projektová dokumentace, příloha č. 1

13. Dokumentace pro stavební povolení (§ 110)
Dokumentace shodná jako v bodu 12.
14. Dokumentace pro zkrácené stavební řízení (§ 117)
Projektová dokumentace v rozsahu § 2 vyhl. č. 499/2006 Sb..
15. Dokumentace pro provádění stavby (§ 134)
Rozsah a obsah projektové dokumentace je stanoven § 3 vyhl. č. 499/2006 Sb., a přílohou č. 2
16. Dokumentace skutečného provedení stavby (§ 125)
Rozsah a obsah vymezuje dále § 4 vyhl. č. 499/2006 Sb., a příloha č. 3
17. Dokumentace bouracích prací (§ 157)
Příloha č. 4 vyhl. č. 499/2006 Sb., stanoví náležitosti dokumentace bouracích prací
18. Stavby, terénní úpravy, zařízení a udržovací práce nevyžadující stavební povolení ani ohlášení
Pokud stavba podléhá územnímu souhlasu, stavebník musí doložit při oznámení o záměru v území:
 - jednoduchý technický popis
 - příslušné výkresy (nedefinované)
 Výkresy nemusí zpracovat autorizovaná osoba. Rozsah je definován v části B přílohy č. 9 vyhl. č. 503/2006 Sb..
19. Projektová dokumentace pro nezbytné úpravy stavby (§ 137)
Projektová dokumentace je vybranou činností. Rozsah a obsah vymezí nařízením stavební úřad.
20. Opatření na sousedním pozemku (§ 141)
Projektová dokumentace není stanovena, často bude nezbytné ji vypracovat pro posouzení rozsahu prací a zásahu do sousedního pozemku.
21. Zásady územního rozvoje (§ 36)
Rozsah a obsah dokumentace je dán § 6 a 8 vyhl. č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti. Upřesnění obsahu a rozsahu provádí příloha č. 4 a 5 vyhlášky.
22. Územní plán (§ 43 a další)
Obsah zadání územního plánu je stanoven v příloze č. 6 vyhlášky. Textovou a grafickou část vymezuje příloha č. 7.
23. Regulační plán (61 a další)
Obsahové náležitosti jsou stanoveny v příloze č. 8, 9 vyhl. č. 500/2006 Sb.. Textová a grafická část je stanovena v příloze 11 této vyhlášky.

B. Vybrané činnosti ve výstavbě

Vybranými činnostmi ve výstavbě je zpracování:

- územně plánovací dokumentace
- územní studie
- dokumentace pro vydání územního rozhodnutí
- projektová dokumentace pro vydání stavebního povolení
- projektová dokumentace pro
 - = ohlašování stavby (§ 104 odst. 2 písm. a) až d)
 - = provádění stavby
 - = nezbytné úpravy
 - odborné vedení provádění stavby nebo její změny

Ostatní dokumentaci může zpracovat osoba která má vysokéškolské vzdělání stavebního nebo architektonického směru nebo střední vzdělání stavebního směru s maturitní zkouškou a alespoň 3 roky praxe v projektování staveb. Obdobně i pro stavby uvedené v § 103 odst. 1 zákona. Zákon nepředepisuje oprávnění k vypracování dokumentace pro udržovací práce ani pro stavební úpravy vymezené ustanovením § 103 odst. 1 písm. h) a § 104 odst. 2 písm. p. Rozsah a obsah dokumentace není předepsán právním předpisem.

C. Povinnosti a odpovědnost osob při přípravě a provádění staveb

Stavebník je povinen u staveb osvobozených od povolení v dostatečném předstihu informovat osoby těmito pracemi přímo dotčené. U staveb financovaných z veřejného rozpočtu zajistí stavebník autorský dozor projektanta pro soulad prováděné stavby s ověřenou projektovou dokumentací.

Stavebník má za povinnost uvést prostorovou polohu stavby do souladu s ověřenou projektovou dokumentací.

Stavbyvedoucí má spolupracovat s osobou vykonávající technický dozor stavebníka nebo autorský dozor projektanta, pokud jsou na stavbě zřízeny.

Technický dozor stavebníka není autorizovanou osobou na stavbách soukromých investorů jeho ustanovení je věcí smluvní dohody.

Koordinátor bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, působí-li na staveništi v souladu s příslušným ustanovením zák. č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Tato osoba musí být zřízena, působí-li na stavbě více zhotovitelů nikoliv subdodavatelů.

Osoba vykonávající stavební dozor odpovídá spolu se stavebníkem za soulad prostorové polohy stavby s ověřenou dokumentací a za dodržení obecných požadavků na výstavbu. Tato osoba je osobou odborně způsobilou (autorizovanou). Stavební dozor je vždy stanoven v svépomocné formy výstavby.

Autorizovaný inspektor je oprávněn na základě smlouvy se stavebníkem a na jeho náklad:

- osvědčit, že navrhovaná stavba ve zkráceném stavebním řízení může být provedena
- zpracovat odborný posudek (certifikát) pro vydání kolaudačního souhlasu
- dohlížet na provádění stavby

Obsah a struktura certifikátu je vymezena v § 10 vyhl. č. 526/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona ve věcech stavebního řádu. Autorizovaný inspektor nemá vymezenou předpisem právní odpovědnost za vady dokumentace, je to otázka smluvního ujednání stran.

Projektant dle ustanovení § 159 stavebního zákona odpovídá za správnost, celistvost a úplnost územně plánovací dokumentace, dokumentace pro vydání územního rozhodnutí. U stavebního povolení a ohlašovaných staveb (§ 104 odst. 2 písm. a) až d) Na víc za bezpečnost stavby.

Stavby uvedené v § 104 odst. 2 písm. e) až i) může zpracovat tzv. kvalifikovaná osoba s tříletou praxí.

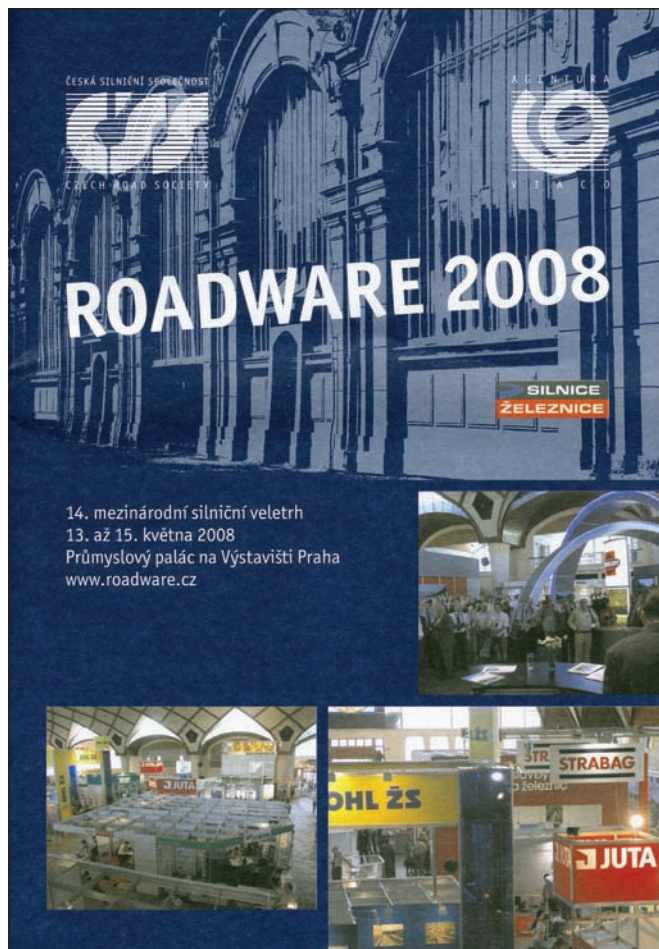
Autorský dozor je především věcí smluvní, pouze u staveb financovaných z veřejných prostředků má být stavebníkem zajištěn. Jeho úkolem je dohlížet, zda je stavba prováděna podle dokumentace ověřené ve stavebním řízení.

Vlastník stavby je povinen udržovat stavbu po celou dobu její existence. Dále je povinen uchovávat dokumentaci skutečného provedení, doklady a dokumenty po celou dobu existence stavby. Vlastník stavby je povinen umožnit kontrolní prohlídku stavby, zařízení a uchovávat stavební deník po dobu 10 let od vydání kolaudačního souhlasu nebo dokončení stavby.

Stavební deník se vede u staveb vyžadující stavební povolení nebo ohlášení (§ 157 zákona).

Záznamy do stavebního deníku je oprávněn provádět:

- stavebník
 - stavbyvedoucí
 - osoba vykonávající stavební dozor
 - osoba provádějící kontrolní prohlídku stavby
 - osoba provádějící vybrané zeměměřičské činnosti
- Dále pak, jsou-li zřízeny:
- technický dozor stavebníka
 - autorský dozor
 - koordinátor bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, působí-li na staveništi
 - autorizovaný inspektor u stavby (§ 117), pro jejíž provedení vydal certifikát

■ **Od 1. prosince 2007** má Česká republika 1002 km dálnic a rychlostních silnic. Do konce roku 2007 se jejich délka zvětší díky celkovému letošnímu přírůstku 50 km na 1009 km, tedy přes 46 % jejich celkové plánované délky 2180 km. Již 14 let pro Vás vytváříme prostor, v němž můžete prokázat své profesionální kvality široké odborné veřejnosti. Čtrnáctý ročník mezinárodního silničního veletrhu ROADWARE 2008 je určen všem subjektům podnikajícím a působícím v oblasti rozvoje, obnovy a údržby dopravní infrastruktury a v oblasti provozování dopravních systémů v České republice. Pořádá ho Česká silniční společnost ve spolupráci s Ředitelstvím silnic a dálnic České republiky a s Ministerstvem dopravy.

TERMÍN A MÍSTO KONÁNÍ VELETRHU ROADWARE 2008

■ **13. až 15. května 2008** – úterý až čtvrtek – denně od 9.00 do 18.00 hodin v Průmyslovém paláci na Výstavišti Praha v Holešovicích. Vnitřní výstavní plochy o rozloze 3000 m² se nacházejí v pravém křídle Průmyslového paláce. Prostor poskytuje možnost výstavby vícepatrových expozic a instalaci velmi objemných a hmotných exponátů.

REGISTRACE VYSTAVOVATELŮ

■ Registrace vystavovatelů je možná buď doručením vyplněného registračního listu poštou nebo faxem nebo odesláním on-line formuláře z www.roadware.cz. Nevratný registrační poplatek pokrývá náklady na publicitu veletrhu, na výrobu a distribuci pozvánek, volných vstupenek, katalogu a CD ROM, které obdrží všichni návštěvníci zdarma.

VÝSTAVNÍ PLOCHY – NABÍDKA A PODMÍNKY

Nejmenší plocha řadové expozice je 9 m² při minimální šířce 3 m a minimální hloubce 3 m. Objednávky na menší výstavní plochy s výjimkou kategorie Výstavní panel s pultem a osvětlením nebudou akceptovány. Nejmenší plocha rohové expozice je 9 m². Nejmenší plocha třístranné expozice je 20 m² a ostrovní expozice 36 m². Výběr umístění expozic bude uskutečňován pořadatelem podle pořadí registrací, podle velikosti, rozměrů, tvaru a typu výstavní plochy. Nejmenší plocha venkovní výstavní plochy je 18 m².

Památne a významné stromy

Ing. Pavel Kyzlík, předseda pobočky DD ČSL

Odpradávná měli lidé v úctě stromy – velikány. Posvátné háje sloužily předkům k shromažďování, k soudům, radám, modlitbám. Jednotlivé stromy pak ochraňovaly rodiny i celé rody a byly sídlem jejich bůžků. Stromy tak doprovázely člověka po celý život, jejich dřevo sloužilo od kolébky po hrob.

Historie ochrany stromů

Po vyvrácení posvátných stromů starých pohanů bylo dlouhé mezidobí než došlo znovu k jejich ochraňování. Zpočátku to byly mohutné stromy, které v rozsáhlých lesích určovaly hranice panství. Nebyly za tím účelem sázeny, naopak byli vyhledáváni jedinci nápadné velikosti či v místě ojediněle se vyskytujícího druhu a ti pak byli označováni několika způsoby např. lizováním (vytínáním štěpin), vysekáváním znamení (nejčastěji křížek) či připevňováním podkov apod. Hranice pak byla pravidelně procházena a udržována. Později byly na některé velké stromy umísťovány svaté obrázky např. u studánek, křížovatek či v místech nějaké tragédie. V krajině pak byly stromy vysazovány jako doprovod u kapliček, božích muk, křížků. Nejčastěji čtyři stromy (nebo dva) tvořily ochranný okresek. Použity byly většinou lípy, akáty, maďaly nebo duby, výjimečně modřín. Strom chráněný svatým obrázkem nebo chránící kapličku si už nikdo nedovolil pokácet. Proto mnoho 200 – 300 let starých památných stromů doprovází drobné církevní památky v krajině. Některé královské výnosy (např. Majestas Carolinas Karla IV. z r. 1348) ochraňovaly určité aleje, porosty a skupiny stromů. Hrabě Kolovrat pak dokonce testaméntárně stanovil, které stromy v parku u zámku v Březnici nikdy nesmí být pokáceny.

J. E. Chadt – Ševětínský (1860 – 1925)

V r. 1881 vstoupil do Schwarzenberských služeb na Hluboké Jan Evangelista Chadt – lesník renesančně širokých zájmů. Mimo jiné se zabýval shromažďováním údajů (tehdy roztroušených po různých časopisech) o lokalizaci významných stromů a jejich historii. V r. 1908 vydal první soupis „Staré a památné stromy“ a o pět let později vlastním nákladem knihu „Staré a památné stromy v Čechách, na Moravě a ve Slezsku“ s popisem 320 stromů a 160 fotografiemi. Pro srovnání asi první kniha k tomuto tématu byla vydána v r. 1907 v Německu v Karlsruhe, ale z prostředků velkoknížete Fridricha Bádenského. Jako všestranného lesnického odborníka jej lesníci oslavili památníkem v lesích lesnické fakulty v Brně v r. 1929, pamětní deskou na myslivně v Kozojedech (Džbánsko) v r. 1931, deskou na budově bývalé lesní správy v Horní Vltavici, kde Chadt také

sloužil (1995) a slavnostním vyhlášením památného smrku v Lysicích (2004).

Legislativní rámec – co je památný strom

Podle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, § 46 jsou vyhlášeny a chráněny památné stromy. Tak je možno ochránit dřeviny vynikající vzrůstem, zvláštním habitem, věkem, dominující krajině, doprovázející stavební památky, historicky cenné, spojené s určitými událostmi či osobnostmi, opředené pověstmi a bájemi nebo jen tak samy o sobě krásné a malebné.

- I. kategorie jsou stromy kmetského věku,
- II. zralé stromy 200 – 400 let,
- III. čekatelé.

To je ale opravdu jen obecný rámec.

Památné stromy plní v krajině funkce ekologické, zdravotní, rekreační, stabilizační, estetické, orientační, výchovné a další. Zdravotní stav je charakterizován od 1 – velmi dobrý až po 5 – odumírající, mrtvý. Skutečností je, že u velikánů se hodnocení 1 a 2 prakticky již nevyskytuje. Ani stoletý člověk nemůže být úplně zdravý.

Každý vyhlášený památný strom má ze zákona základní ochranné pásmo, tj. kruh o poloměru desetinásobku průměru kmene měřeného ve výši 1,3 m.

Památné stromy vyhláší územní orgány ochrany přírody (pověřené obce, magistráty, správy CHKO a NP) ve správním řízení. Návrh může dát každý občan. Úplný přehled o vyhlášených památných stromech vede AOPK ČR v Praze (Ing. B. Reš, tel.).

Kolik památných stromů je?

Celkový počet položek v ČR se blíží pěti tisícům a stále se zvyšuje. Protože v položce jsou i skupiny či dlouhé aleje je chráněných stromů asi 26 tisíc. Nejvíce památných stromů mají kraje Středočeský, Jihočeský, Východočeský a Moravskoslezský. Nejčastější motiv ochrany: vzrůst, věk, dominanta. Podle dřevin je daleko nejvíce zastoupena lípa (46 %) a dub (26%), takže tři čtvrtiny všech památných stromů tvoří tyto dva druhy. Následují buk, javor, kupodivu nepůvodní platan, jasan, jilm, tis, jedle, smrk, hrůšeň a jinan. Obecně lze říci, že je málo jehličnanů např. borovice.

Za největší naše památné stromy jsou považovány:

- Vejdoma lípa u Pastvin, obvod 1200 cm,
- Sudslavická lípa u Vimperka, obvod 1170 cm.
- Za nejstarší Klokočovská lípa v CHKO Železné hory,
- Svatováclavský dub ve Stochově u Kladna,
- Žižkův dub v Náměšti n. Osl., s věkem nad 800 let.

Románský kostelík v Újezdci u Bělčic popisuje Ladislav Stehlík v Zemi zamyšlené I. Po spisovateli se bude jmenovat javor, který 11. 9. 2008 slavnostně vyhlásíme za památný ke stým narozeninám spisovatele.

Jména stromů

Památné stromy se nejčastěji označují podle obce nebo jejího k.ú., což je problematické u Lhot, Újezdů apod. Stejně tak dochází k duplicitám při jménech podle okolí např. U brodu, U zámku, Za humny...

Podle pověstí jsou např. Hadí Královna, Hejkal, lípa Neviny. Podle historických událostí jsou stromy Robotní, Popravčí, lípa Padlých, Oldřichův dub. Nejvíce stromů nese jména osob; více než třicet je Husových lip a Žižkových dubů. Podle svatých jsou např. Svatojánská lípa, Kapistrátská lípa aj. Rada stromů se jmenuje po malířích, spisovatelích, válečnících. Asi desetina našich památných stromů má nezaměnitelné jméno. Jako pobočka České lesnické společnosti pro památné stromy v letošním roce předpokládáme slavnostní vyhlášení památného stromu ke stému výročí narozenin spisovatele a milovníka krajiny jižních Čech Ladislava Stehlíka (Země zamyšlená I., II., III.), a to javoru u románského kostelíka sv. Voršily v Újezdci u Bělčic. Při vzpomínkových slavnostech k roku Karla Klostermanna bude ve Štěkni, místě jeho mládí i skonu, vyhlášen památný strom K. Klostermanna.

Nové stromy

Před šesti lety jsem navrhl vedení LČR provést šetření v jimi obhospodařovaných lesích (tj. asi 60% všech našich lesů) s cílem vyhledat a chránit významné stromy. Ve volné krajině je každý strom s obvodem nad 80 cm chráněn a o jeho případné pokácení se musí zvlášť žádat. Stromy v lese rostoucí žádnou takovou ochranu nemají. LČR tuto akci úspěšně provedly a bylo navrženo 276 jedinců a skupin 28 druhů na Významný strom LČR a tak označeno a chráněno. Jsou mezi nimi stromy, zejména u smrků, buků, borovic a jedlí, z hlediska celostátních památných stromů opravdu mimořádné. Chvála jim.

O dva roky později jsem totéž navrhl Vojenským lesům, též oni našly asi devadesát velkých stromů, chrání je a pravidelně se jejich fotografie a popisy uveřejňují v podnikovém časopise.

Ve starostlivosti o památné stromy, tradici jejich vyhlášení, evidování, mapování, publikování zaujímáme opravdu přední místo v Evropě. Podle mínění mezinárodní konference krajinářů je pro naši krajinu typická malorozměrnost (na rozdíl od monumentality např. krajin u fjordů); obce jsou blízko sebe, zpravidla na dohled kostelních věží, dále vyniká pestrost krajiny na malém území (lesy, louky, pole, rybníky), množstvím drobných památek ve volné krajině (kapličky, kříže, boží muka aj.) a také velkým počtem solitérních památných a významných stromů.

Přání

V krajině, v místech, kam se jen málokdo dostane, projdete při zpracování podkladů pro pozemkové úpravy.

Někdy spatříte strom, který Vás zaujme, pokud u něho není tabulka Památný strom nejste si jisti, zda neobjevujete objevené. Nevadí, stačí změřit obvod, určit polohu slovním popisem nebo souřadnicemi GPS a sdělit údaje orgánu ochrany přírody.

Tak např. v minulém roce projektant pozemkových úprav našel jilm s obvodem asi 450 cm, největší na Blatensku, u přítoků do Metelského rybníka (známý z povodní r. 2002), k velké radosti

ochrany přírody. Sám jsem tak našel několik stromů, které unikaly pozornosti např. Tachlovická vrba s obvodem 666 cm nebo vrba v Praze 6 s obvodem 720 cm pod Kozími hřbety u ústí Horoměřického potoka (patří mezi pět největších vrb u nás).

Orientačně jaké stromy stojí za to:

- všechny jehličnany nad 250 cm obvodu,
- duby, lípy, jasan, javory nad 400 cm obvodu,
- topoly, vrby nad 450 cm,
- všechny stromy kmenem, tvarem koruny či jinak zajímavé.

Pomozte prosím vyhledat a chránit naše přírodní a kulturní bohatství. ■

↑
Tato vrba s rekordním obvodem 720 cm roste v Praze 6 pod Kozími hřbety vpravo od ústí Horoměřického potoka. Unikala pozornosti.

Studium Pozemkových úprav na Agronomické fakultě Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně — Prof. Ing. František Toman, CSc.

Studium na vysokých školách, tedy i na Agronomické fakultě Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně, je organizováno podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách ve smyslu dalších doplnění a úprav (zákon o vysokých školách).

Agronomická fakulta je historicky nejstarší fakultou Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně. Svým vznikem navázala na dlouholetou tradici hospodářského oboru, který byl společně s oborem lesnickým prvním oborem na první samostatné československé státní Vysoké škole zemědělské v Brně založené již v roce 1919.

Agronomická fakulta nabízí v akademickém roce **2008/2009** studium v tzv. **třístupňovém prostupném systému** studia převážně v nově akreditovaných studijních programech:

- **bakalářských**
- **magisterských**
- **doktorských**

Bakalářské studijní programy jsou **tříleté**, ukončené závěrečnou bakalářskou zkouškou, jejíž součástí je obhajoba bakalářské práce. Absolventi obdrží osvědčení o závěrečné zkoušce a získají titul **bakalář (Bc.)**.

Magisterské studijní programy jsou **dvouleté**, ukončené státní závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je obhajoba diplomové práce. Absolventi získávají titul **inženýr (Ing.)**. Ke studiu v magisterském studijním programu mohou být studenti přijati na základě studijních výsledků v předchozím bakalářském studiu nebo na základě přijímacích zkoušek.

Přehled oborů studia akreditovaných na Agronomické fakultě s možností studia Pozemkových úprav

Bakalářské studijní programy

Obor: Pozemkové úpravy, ochrana a využití půdního fondu

Obor: Agroekologie

Magisterské studijní programy

dvouleté – navazující na program bakalářský

Obor: Agroekologie

Obor: Rozvoj venkova

- **Bakalářské studium v programu Zemědělská specializace – obor Pozemkové úpravy, ochrana a využití půdního fondu**

Studium je zaměřeno na problematiku pozemkových úprav, ochrany půdního fondu a celkové péče o venkovskou krajinu. Absolventi získají základní teoretické a praktické znalosti pro řešení problematiky půdní úrodnosti, posuzování bonity a ceny půdy i základní znalosti a dovednosti z geodetických prací a budou schopni řešit problematiku zúrodnování půd a organizace půdního fondu. Praktické uplatnění absolventů je zejména v profesích zabývajících se půdou a péčí o ni, a to na pozemkových úradech, v projekčních kancelářích, na katastrálních úřadech a na příslušných orgánech státní správy.

K profilujícím předmětům patří: Základy projektování, Hydraulika a hydrologie, Půdoznalství a geologie, Geodézie, Kartografie, Základy pozemkových úprav, Odvodnění a závlahy, Terénní úpravy, Protierozní ochrana půdy, Ochrana vodních zdrojů, Krajinné a územní plánování, Projektování pozemkových úprav, Klasifikace a ochrana půd apod.

- **Bakalářské studium v programu Zemědělská specializace – obor Agroekologie**

Studium tvoří účelový celek disciplín technických, přírodovědných, zemědělských, ekologických, ekonomických a společenských, které souvisí s ochranou a tvorbou zemědělské

krajiny a její ekologické stability. Absolventem je bakalář, jehož zájem je zaměřen k ekologické optimalizaci zemědělské krajiny. Je schopen realizovat např. krajinné plánování, rekultivace, protierozní ochranu půdy, revitalizaci vodních systémů apod. s aspektem na ochranu přírody, krajiny a životního prostředí jako celku. Agroekologové nacházejí a budou nacházet uplatnění v těchto institucích: katastrální a pozemkové úřady, zeměměřičské a katastrální inspektoráty, zemědělské podniky a agrodružstva, obecní a krajské úřady, hygienické stanice, firmy zabývající se zneškodňováním odpadů, projekční a stavební firmy apod. Dále se uplatní v podnikatelské sféře v oblasti ekologického zemědělství, agroturistiky, ekologického posuzování atd. Stěžejními předměty jsou: Environmentalistika, Ekologie, Dendrologie, Fytocenologie, Protierozní ochrana půd, Odpadové hospodářství, Ochrana přírody a krajiny, Malé vodní toky, Mikrobiologie prostředí, Hydrologie a hydraulika, Pozemkové úpravy, Sociologie a psychologie apod.

- ◆ **Magisterský studijní obor Rozvoj venkova**

Na bakalářský obor Pozemkové úpravy, ochrana a využití půdního fondu navazuje magisterský studijní obor **Rozvoj venkova**. Profilujícími předměty jsou v tomto oboru předměty Demografie venkova, Komunální odpady a skládkování, Obnova venkova, Krajinná ekologie, Lesnictví, Sanace a rekultivace, Agroturistika, Rurální sociologie, Tvorba a ochrana krajiny, Malé vodní nádrže, Vodárenství a čistírny odpadních vod, Zemědělská politika apod.

- ◆ **Magisterský studijní obor Agroekologie**

Na bakalářský obor Agroekologie, navazuje magisterský studijní obor **Agroekologie**. Profilujícími předměty jsou v tomto oboru předměty Čistší produkce, Podnikový management, Základy krajinného inženýrství, Krajinná ekologie, Lesnictví a funkce lesa, Sanace a rekultivace, Agroturistika, Zakládání a údržba zeleně, Rybníky a účelové nádrže, Vodní hospodářství, Krajinné a územní plánování, Ekologické zemědělství, Právo apod.

Přihlášky uchazečů o bakalářské a magisterské studium přijímá děkanát Agronomické fakulty každoročně do konce měsíce března (termíny jsou s patřičným časovým předstihem zveřejňovány mimo jiné i na **WWW** stránkách fakulty – <http://www.af.mendelu.cz>).

Podrobnější informace o studiu na Agronomické fakultě získáte:

- **Na studijním oddělení děkanátu Agronomické fakulty v Brně – telefon: 545 133 008, fax: 545 212 044 na adrese:**

– *Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně*
– *Agronomická fakulta – Zemědělská 1, 613 00 Brno*

- na Internetu: <http://www.af.mendelu.cz/>
- elektronickou poštou: agro@mendelu.cz

Studenti budou přijati ke studiu na bakalářské obory na základě prospěchu na střední škole.

Studenti na navazujících magisterské obory budou přijati zejména na základě výsledků předcházejícího bakalářského studia.

Termíny související s přijímacím řízením pro akademický rok 2008/2009

Dny otevřených dveří:

7. prosince 2007 od 13 h, aula

11. ledna 2008 od 10 h, v místnosti Q 01

Termín podání přihlášek ke studiu:

31. březen 2008 (bakalářské obory)

31. březen 2008 (magisterské obory)

Informace o opatřeních k urychlení digitalizace katastrálních map

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ

II.

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Materiál je předkládán v návaznosti na závazek obsažený v programovém prohlášení vlády vyjádřený větou „Vláda urychlí digitalizaci katastru nemovitostí.“. Materiál tento úkol konkretizuje do podoby opatření, která umožní dokončit dosud chybějící digitální katastrální mapy na 2/3 státního území do r. 2014. Absence digitálních katastrálních map nepříznivě ovlivňuje nejen činnost katastrálních úřadů, ale omezuje realitní sektor, kraje, obce, správce inženýrských sítí, a je tak negativně vnímána všemi hlavními uživateli dat katastru nemovitostí. Snadná dostupnost digitálních dat katastru vede k podpoře investic, k rozvoji trhu s nemovitostmi, velmi pomáhá v každodenní správě, ochraně i rozvoji území. Doplnění parcel dosud evidovaných tzv. zjednodušeným způsobem do katastrálních map v rámci digitalizace je také příspěvkem k dokončení restitučního procesu. Naplnění úkolu je nezbytné i pro realizaci e-Governmentu. Bez přijetí navrhovaných opatření by digitalizace katastrálních map pokračovala tempem přibližně 3 % území ročně a trvala by nejméně dalších 20 let.

Úkol není možné vyřešit současnými kapacitami katastrálních úřadů, neboť počet vkladů práv a dalších zápisů do katastru nemovitostí roste v posledních pěti letech tempem 15 až 20 % ročně. Přesto se podařilo výrazně zkrátit čekání na zápis práv k nemovitostem, téměř všechny katastrální úřady vyřizují návrhy dříve než za 1 měsíc, nejdelší lhůty v Praze se již zkrátily na 2,5 měsíce a do konce roku je předpoklad jejich zkrácení o další měsíc.

Pro dosažení naznačeného cíle v oblasti digitalizace je třeba zajistit kapacitu přibližně 460 zaměstnanců po dobu sedmi let. Část prací odpovídající kapacitě 200 zaměstnanců ročně lze zadat veřejnými zakázkami pro soukromý sektor. Kapacitu katastrálních úřadů pro digitalizaci katastrálních map je třeba zvýšit na pět let o 300 zaměstnanců s postupným snižováním v dalších čtyřech letech na úroveň o 400 zaměstnanců nižší než je úroveň roku 2007.

Urychlení digitalizace katastrálních map vyžaduje zvýšení výdajů státního rozpočtu počínaje rokem 2008 o 210 mil. Kč

ročně a jejich nárůst v dalších letech o 5 % až do r. 2012. Výdaje státního rozpočtu se postupně sníží v letech 2013 až 2016. Zdrojem financování rychlejší digitalizace katastrálních map mohou být vyšší příjmy z poplatků za zápisy práv do katastru nemovitostí. Poplatek 500 Kč za návrh na vklad nebyl od r. 1994 nikdy zvýšen a je v ČR nejnižší z celé Evropy. I Slovensko v uplynulých letech poplatky dvakrát zvýšilo a vybírá v průměru 2000 Sk za vklad. Zvýšení poplatků je navrženo variantně buď změnou konstrukce poplatku tak, že by se počítal za každou nemovitost, ke které má být právo zapsáno, nebo zvýšením sazby na 1000 Kč (mírně nad inflaci). Předkladatel se přiklání k variantě I, neboť je třeba rozlišit poplatek podle pracnosti vyřízení návrhu na vklad práva.

Dopady zvýšení poplatků za vklady práv do katastru nemovitostí jsou ve srovnání s transakčními náklady (cca 5 % ceny nemovitosti) při realitních obchodech velmi malé. Zvýšení poplatku za vklad do katastru by na celkové transakční náklady nemělo téměř žádný vliv. Při hodnocení dopadů na občany je třeba vzít v úvahu, že průměrný vlastník nemovitosti takové poplatky hradí jen několikrát za život, zpravidla při nákupu nemovitosti k trvalému nebo rekreačnímu bydlení jako součást výdajů spojených s touto transakcí, které jsou obvykle o několik řádů vyšší. S ohledem na výše uvedené lze dopady zvýšení poplatků za vklady práv do katastru nemovitostí označit za zanedbatelné.

Materiál byl dne 1. 6. 2007 zaslán ke stanovisku všem členům vlády, se lhůtou pro sdělení stanoviska do 18. 6. 2007, a k informaci sekretariátu předsedy vlády. Výsledky připomínkového řízení (bude doplněno).

Navrhovaná opatření k urychlení digitalizace katastrálních map vyžadují zvýšení výdajů státního rozpočtu o 1 530 mil. Kč v průběhu let 2008 až 2014. Krytí těchto výdajů bude zajištěno zvýšením poplatků za zápisy práv do katastru nemovitostí. V případě schválení varianty I se ve stejném období příjmy státního rozpočtu zvýší minimálně o 3 900 mil. Kč, v případě schválení varianty II se příjmy státního rozpočtu zvýší minimálně o 1 820 mil. Kč. **Podrobněji ukazuje dopady na státní rozpočet v jednotlivých letech tabulka:**

Dopady návrhu do příjmů a výdajů st. rozpočtu jednotlivých let v mil. Kč								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Celkem
Zvýšení výdajů kapitoly č. 346 Český úřad zeměměřický a katastrální	210	220	230	241	252	208	169	1 530
Zvýšení příjmů kapitoly č. 398 VPS ze správ. poplatků - varianta I od 1.7. 2008	300	600	600	600	600	600	600	3 900
Zvýšení příjmů kapitoly č. 398 VPS ze správ. poplatků - varianta II od 1.7. 2008	140	280	280	280	280	280	280	1 820
Saldo příjmů a výdajů - varianta I	+90	+380	+370	+359	+348	+392	+431	+2 370
Saldo příjmů a výdajů - varianta II	-70	+60	+50	+39	+28	+72	+111	+290

Navrhovaná opatření mají pozitivní dopad na podnikatelské prostředí vytvořením podmínek pro snadnou dostupnost informací týkajících se vlastnictví nemovitostí a dalších práv k nim s pozitivním dopadem na investice. Pozitivně bude působit i zlepšení podmínek pro další zkrácení doby čekání na zápis do katastru nemovitostí. Materiál nemá žádné dopady na rovné příležitosti žen a mužů.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

USNESENÍ
VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne 25. července 2007 č. 871

o opatřeních k urychlení digitalizace katastrálních map

Vláda

I. **souhlasí** s návrhy opatření k urychlení digitalizace katastrálních map, uvedenými v části III materiálu č.j. 1159/07;II. **ukládá**

1. ministru financí

- a) zpracovat a vládě do 30. září 2007 předložit návrh zákona, kterým se mění zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, tak, aby zvýšení příjmů státního rozpočtu České republiky z tohoto titulu pokrylo minimálně zvýšení výdajů tak, jak je uvedeno v příloze tohoto usnesení,
- b) změnit v návrhu střednědobého výhledu státního rozpočtu České republiky na léta 2009 a 2010 a léta následující
 - ba) výdaje a počty systemizovaných míst v rozpočtové kapitole Českého úřadu zeměměřického a katastrálního tak, jak je uvedeno v příloze tohoto usnesení,
 - bb) příjmy státního rozpočtu České republiky tak, jak je uvedeno v bodě II/1 tohoto usnesení,
2. předsedovi Českého úřadu zeměměřického a katastrálního realizovat opatření k urychlení digitalizace katastrálních map a o postupu této realizace informovat každoročně vládu při předkládání Výroční zprávy Českého úřadu zeměměřického a katastrálního za předchozí rok.

Provedou:
 ministr financí,
 předseda Českého úřadu
 zeměměřického a katastrálního

Předseda vlády

Ing. Mirek Topolánek v. r.

Zamyšlení, diskuse Ing. Pavel Gallo, místopředseda ČMKPÚ

Zákon č.139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č.229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, dále jen Zákon, v části třetí "Odborná způsobilost k projektování pozemkových úprav" stanoví v §18:

● **Odst. (1)** Odbornou způsobilost k projektování pozemkových úprav prokazují fyzické osoby oprávněním o odborné způsobilosti k projektování pozemkových úprav (dále jen „úřední oprávnění“).

V dalších odstavcích tohoto paragrafu se stanovují podmínky, za jakých je možno úřední oprávnění získat, včetně náležitostí a dokladů, které je třeba k písemné žádosti o úřední oprávnění připojit. Oprávněnost držitele je obsažena v odst. (15) § 18.

● **Odst. (15)** Držitel úředního oprávnění

- a) vypracovává návrhy pozemkových úprav v rozsahu a s náležitostmi stanovenými zvláštním právním předpisem,
- b) vydává odborná stanoviska a posudky v oboru pozemkových úprav.

Projektování pozemkových úprav má obdobný postup jako projektování v jakémkoliv jiném technickém oboru, v územním plánování, v investiční výstavbě apod. Výsledek díla je vždy závislý na součinnosti projektanta a zadavatele, začíná jednoznačným zadáním, které může být upřesněno na kontrolních dnech, dále odbor-

nými konzultacemi, jednáním účastníků apod. a končí odevzdáním a převzetím díla zadavatelem. Převzetí díla musí být provedeno jak po stránce obsahové (rozsah a počet příloh), tak po stránce věcné (u KPÚ např. požadavky zainteresovaných orgánů a organizací, přání vlastníků a porovnáním výsledků s obdobným územím ve stejném nebo podobném regionu).

Bohužel, ještě v současné době mají někteří pracovníci Pozemkových úřadů a i někteří projektanti takový názor, že když výsledek KPÚ převezme KÚ a provede zápis do Katastru nemovitostí, je vše v pořádku.

Jiná situace nastane, až budou vypracovány standardy KPÚ t.j optimální hodnoty základních parametrů navrhovaných opatření, podle jednotlivých výrobních nebo regionálních oblastí tzn. např. velikosti pozemků a jejich přístupnost, hustota cestní síť, vodohospodářská a protierozní opatření a opatření k zvýšení ekologické stability krajiny, ochrany přírody apod. a jejich porovnáním bude možno ověřit dosažené výsledky.

Zpracovatelem pozemkových úprav jsou obvykle projektové organizace, které by tuto činnost měli mít zapsanou v obchodním rejstříku. Každá z těchto organizací musí mít alespoň jednoho stálého pracovníka s „úředním oprávněním“, jinak by takovou zakázku neměla obdržet. Docela nás překvapilo, že např. v roce 2006 získala zakázky na KPÚ v okrese Benešov geodetická firma, která v té době neměla v obchodním rejstříku projektování pozemkových úprav uvedenu. Přitom výklad zákona o veřejných zakázkách uvádí, že pomocí subdodavatele nelze prokázat splnění základních kvalifikačních kritérií.

Držitel úředního oprávnění k projektování pozemkových úprav musí být schopen návrh pozemkových úprav vypracovat a k tomu si může, podle vlastního uvážení, přizvat odborníky jiných specializací, které může mít ve své organizaci nebo i externisty. Je to stejný postup jako u architekta nebo hlavního inženýra projektu obytné nebo průmyslové stavby.

Je třeba si uvědomit, že ve všech případech za výsledek díla odpovídá osoba s úředním oprávněním.

Proto je zářející, jak jsou v některých veřejných zakázkách nastaveny požadavky pro odbornou technickou způsobilost k projektování pozemkových úprav. Některým Pozemkovým úřadům

již nestačí oprávnění k projektování pozemkových úprav, ale požadují různé jiné autorizace ČKAIT pro obory dopravní stavby, vodní hospodářství, pro projektování USES, dokonce i soudní znalce v oboru oceňování lesních porostů, zahradní a krajinářské úpravy a osvědčení o odborné způsobilosti pro geologické práce.

Bylo by určitě prospěšné, aby tyto Pozemkové úřady, které KPÚ zadávají již nejméně 10 let, sdělili odborné veřejnosti své zkušenosti a co je vede k poznání, že úředně oprávněný projektant pozemkových úprav není schopen plnit ustanovení Zákona § 18 odst. (15).

Nevím, zda tyto Pozemkové úřady nebo jeho pracovníci se někdy podíleli na zpracování územně plánovací dokumentace, respektive na jejím zadání a neznám veřejnou soutěž, kdy by zadavatel vyžadoval po architektovi nebo projektantovi pozemních staveb doložení autorizace např. pro obor elektro, voda nebo technologická zařízení staveb.

Ve srovnání s jinými obory uplatňování výše uvedených požadavků vede k názoru, že úředně oprávněný projektant pozemkových úprav není schopen svoji odbornost samostatně uplatnit.

Obecně lze usuzovat jaké motivace vedou některé Pozemkové úřady k takovému kroku.

Lze říci, že se to odehrává ve dvou rovinách:

1. Zadavatel je ovlivněn projektovou organizací, které chce konkrétní veřejnou zakázku přidělit a tato organizace disponuje osobami s určitou autorizací.
2. Zadavatel není schopen odborně dílo ovlivňovat a výsledky posoudit a chce mít jistotu, že dílo bude správné a kvalitní.

Naprostu nelze argumentovat tím, že doložením požadovaných autorizací se zvýší kvalita požadovaného díla. Projektové organizace to obvykle vyřeší tak, že si potřebnou specializaci zajistí i když má autorizovaná osoba bydliště na jiném konci republiky a prakticky se na projektu nezúčastní.

Pozemkový úřad má na druhou stranu možnost zadat a předem nechat zpracovat konkrétní problém, který se v dané oblasti vyskytuje např. formou studie, která většinou svým rozsahem překračuje hranici katastrálního území.

Je potřeba se nad tímto problémem zamyslet. V době, kdy chceme zvýšit prestiž oboru pozemkových úprav a tím i prestiž zpracovatelů t.zn. úředně oprávněných projektantů pozemkových úprav, jsou uvedené kvalifikační požadavky některých Pozemkových úřadů podle mého názoru, krokem, vedoucím ke snížení důstojnosti zpracovatelů a tím i oboru.

Něco jiného je praktikováno např. v Bavorsku, kde Plán veřejných opatření v rámci pozemkových úprav (obnova venkova) je zpracováván za účasti autorizovaných osob, které zpracovávají samostatnou profesní přílohu, tu ověřují podpisem a razítkem a tím za ní přebírají zodpovědnost. Tato varianta, která byla již diskutována v době tvorby našeho zákona, by v současnosti vyvolala nutnost úpravy legislativně právních předpisů.

V současné době jsou vybrané činnosti ve výstavbě obsaženy v zákoně č. 183/2006 Sb., stavební zákon, kde v § 158 odst. (1) se uvádí: Vybrané činnosti, jejichž výsledek ovlivňuje ochranu veřejných zájmů ve výstavbě, mohou vykonávat pouze fyzické osoby, které získaly oprávnění k jejich výkonu podle zvláštního právního předpisu. Vybranými činnostmi jsou projektová činnost ve výstavbě, kterou se rozumí zpracování územně plánovací dokumentace, územní studie, dokumentace pro vydání stavebního povolení, pro ohlášení stavby podle § 104

odst. 2 písm. a) až d), pro provádění stavby a pro nezbytné úpravy a odborné vedení provádění stavby nebo její změny.

V těchto případech je požadavek na autorizaci oprávněný a odpovídá platné legislativě.

Pro obor pozemkových úprav je diskutabilní a není podloženo současnými legislativními předpisy, aby již v etapě výběrového řízení, byly na zpracovatele kladeny výše uvedené podmínky, které uplatňují některé pozemkové úřady.

Chceme-li, aby obor pozemkových úprav byl srovnatelný s ostatními obory, nemůžeme již při zadání veřejných zakázek připustit, aby úředně oprávněný projektant pozemkových úprav nemohl konkrétní zakázku obdržet a byl předem diskriminován dalšími podmínkami zadavatele.

Specifické podmínky jednotlivých katastrálních území a jejich řešení je možno uplatnit v konkrétních smlouvách o dílo, v součinnosti pozemkového úřadu jako zadavatele se zpracovatelem a v kontrolní činnosti zadavatele. ■

POZEM v roce 2008

Ing. Jan Vorlíček, HSI spol. s r.o.

I v roce 2008 dojde k dalšímu rozvoji programu POZEM a ke zvýšení produktivity při projektování pozemkových úprav. Ač jsme na začátku roku, který obsahuje tzv. „osudovou“ osmičku, POZEM by se měl letos poprvé představit ve verzi začínající číslicí 9. Předpokládáme, že by měla být k dispozici koncem prvního pololetí.

Bude to vlastně první verze po delší době, která nebude vynucena novou verzí systému MicroStation (od uvedení verze POZEM 8.50 vznikla z „dílny“ společnosti Bentley pouze nová verze produktu Bentley PowerMap V8 XM Edition, která ale nepřináší výraznou nutnost změn ve vývoji našich nadstaveb, a systém POZEM nad ní bude bez problému fungovat). V nové verzi produktu POZEM 9.0 je proto kladen velký důraz na konkrétní rozvoj jednotlivé funkčnosti.

Poslední doba ukázala, že si uživatelé zvykli na nové verze produktů z rodiny MicroStation V8 (např. PowerMap) a plně využívají uživatelského pohodlí nových verzí. Už málokdo si dnes umí představit například práci bez dynamického nájezdu. Co se týče nejnovější řady (XM Edition), tak i tam je zřejmé, že čím dál více uživatelů dává této verzi přednost. Je pro nás dobrým zjištěním, že uživatelé opouštějí staré technologie a neváhají používat nové. To přináší mnohem větší možnosti při rozvoji našich nadstaveb.

■ Setkání uživatelů na podzim 2007

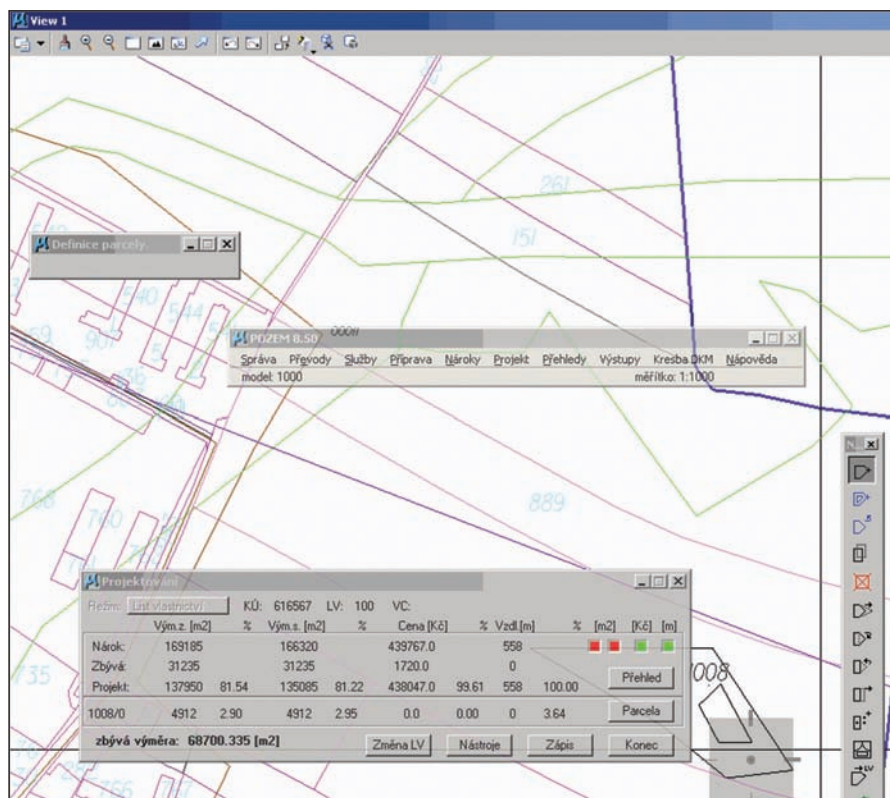
Díky velice plodné diskusi na podzimním setkání uživatelů POZEM v budově Ministerstva zemědělství, motivované i soutěží o neaktivnějšího účastníka, vznikla celá řada námětů a nápadů na nová vylepšení, která by POZEM mohla obohatit. Navíc se k tomu přidaly některé firmy, které byly aktivní i poté a neváhaly poslat další své nápady. Námětů bylo skutečně tolik, že bylo opravdu těžké hledat jednak priority, jednak východisko z konfrontace technologických možností, uživatelské přívětivosti, změny stávající logiky systému a pracovní, neboť novou verzi je třeba vyví-

nout do zavedeného termínu pro distribuci nových verzí (tedy do letních prázdnin). Každopádně rádi bychom vyjádřili poděkování všem, kteří svou troškou do mlýna přispěli. Děkuje!

■ Připravované novinky v POZEM

A na co se tedy můžete v „devítkovém“ POZEMu těšit? Velký důraz by měl být kladen na rozvoj funkce Projektování. Novou parcelu půjde navrhnout klikem do plochy a vytvořením tzv. regionu z linií, které jsou kolem tohoto bodu v aktivním i referenčním výkresu. Při návrhu nové parcely také půjde převzít část existující linie (např. z referenčního výkresu) a nebude tak nutné oklikávat všechny lomové body. Velikým ulehčením práce by se mělo stát i dynamické ocenění porostů na pozemcích během vytváření nových parcel, takže půjde sledovat uspokojení nároku včetně ceny kultury. To samé by mělo být možné i u vzdálenosti k referenčnímu bodu. I ty by se měly počítat dynamicky přímo v dialogu funkce Projektování.

Výraznou obměnou by měla projít funkce Seznamy, která by se měla spojit s funkcí Výběr parcely v polygonu (možnost výběru parcel na hranici určitého

prvku) a měla by umožnit zobrazit ve výkrese výsledný výběr (nikoliv pouze jednu parcelu, ale libovolnou množinu).

Vylepšit by se měla ruční editace databáze. Funkce Oprava databáze bude přehlednější a vznikne i nová funkce pro založení nového LV pro projekt. Většina funkcí POZEM by také měla být snadno přístupná z palety ikon. Další změnou bude možnost připojení poznámky k listu vlastnictví v projektu, vytvoření funkce, která pomůže při tvorbě nárokového výkresu, možnost ukládat a znovu načítat dělené plochy ve funkci Dělení souvislé plochy do XML, dárkové určení KN parcel, které se mají rušit při importu do ISKN, dělení pouze směňovaných částí u funkce Tvorba nároku pro projekt s přerozdělením podílů, zahrnutí vlastníků budov na cizím pozemku do výstupních funkcí, generování seznamu souřadnic z VFK na území s DKM, úprava vzhledu bilančních protokolů (odstranění nadbytečných mezer, řazení některých informací v legendě a vyjádření vlastníků do více sloupců) a mnoho dalších.

Změnit by se měl i způsob licencování. Důraz bude kladen hlavně na rozšíření možností u paralelních licencí (hlavně možnost vyvednutí licence na notebook).

■ POZEM pro Slovensko

Tyto změny se dotknou i nové verze slovenské mutace programu POZEM, která se také připravuje. Na Slovensku jsou pozemkové úpravy stále v plenkách a v současné době se připravuje zcela nový metodický pokyn a s tím je svázáno i mnoho změn, které bude vyžadovat náš program. Na Slovensku je také velice živá problematika předávání dat na Katastr nemovitostí. I tam se připravují některé změny ve vý-

měnném formátu, i když ne tak razantní jako kdysi v České republice. Díky zkušenostem s touto problematikou u nás může HSI pružně reagovat na tyto změny v legislativě a umožnit tak slovenským projektantům práci v kvalitním programu.

■ Další aplikační nadstavby z dílny HSI v nových verzích

Firma HSI vyvíjí ovšem i další užitečné nadstavby a i ty se dočkají nebo dokonce dočkaly nových verzí. Na konci prvního pololetí se chystá nová verze oblíbené nadstavby jménem ProGEO. Bude se jednat již o verzi 6.00. Tato verze bude kromě zapracovaných požadavků našich zákazníků podporovat novou technologii firmy Bentley „XFM“

(XML Feature Modeling). Výrazný důraz bude kladen i na optimalizaci celého systému, což by mělo přinést výrazné zrychlení většiny stávajících funkcí (tyto změny se projeví i v nové verzi POZEM).

■ DMT – Digitální model terénu jako další z možných modulů do POZEM

Na přelomu února a března uvolnila firma HSI také novou verzi programu pro zpracování digitálního modelu terénu s názvem DMT 8.00. Je to první verze tohoto programu, která je podporována nad produkty firmy Bentley řady 2004 Edition a XM Edition. Software umožňuje uživateli zpracování trojrozměrného bodového pole v prostředí MicroStation. Je zde možno vytvářet vrstevnicové mapy, příčné a podélné profily, 3D drátový model nebo počítat kubatury. Tato nadstavba je prodávána jako samostatný produkt nebo jako modul do programu ProGEO (v případě potřeby i do programu POZEM či POZEM SR).

■ Komunikace se zákazníkem plodí podstatné impulsy ke změnám

Na závěr ale zpátky k programu POZEM a k pozemkovým úpravám. Pevně věřím, že oblast pozemkových úprav díky nové organizaci pozemkových úřadů startované v těchto dnech se pozitivně projeví v následujícím období jak pro vás – uživatele systému POZEM, tak pro nás – tvůrce IT nástrojů, neboť jak říkají klasici, změny jsou impulsem zlepšení. Z našeho pohledu však zlepšení nemůže přijít samo, bez neustálé pozitivní komunikace s vámi jen těžko odhadneme skutečné a zásadní potřeby rozvoje. Příkladem této komunikace je například celostátní seminář Pozemkové úpravy v Třebíči 3. dubna, dále konference Pozemkové úpravy v Příbrami plánovaná na květen a další odborné akce na téma pozemkových úprav, ale také školení od HSI nebo naše návštěvy u zákazníků. Přínosem pro vás pak bude skutečně systém zohledňující vaše postupy a pracovní styl.

■ Pozemkový fond bude pokračovat ■

Praha – Vláda schválila návrh ministerstva zemědělství (MZe) na prodloužení fungování Pozemkového fondu ČR (PF) o další tři roky do 31. prosince 2012 a jeho následnou transformaci na organizační složku státu spadající pod ministra zemědělství.

Podle rozhodnutí vlády z roku 2004 měla být činnost PF ukončena v závěru příštího roku. Ministr Gandalovič k tomu uvedl, že rok 2009 byl pro zrušení fondu nereálný. Důvodem, proč se MZe bránilo zániku fondu byl fakt, že by se zřejmě pozastavil celý proces odstátního spravovaného majetku, dokončení restitucí či vyjasnění vlastnických vztahů k půdě.

Transformace PF spočívá v definování objemu a struktury majetku, který by si měl stát ze strategických důvodů ponechat. „I v budoucnu bude nutné držet nějaký podíl státní půdy, především pro dopravní stavby,“ upozornil Gandalovič.

Druhou zásadou transformace PF je co nejrychlejší odstátnění co nejvíce majetku, který nespadne do státní rezervy. V době vzniku k 1. lednu 1992 fond spravoval zhruba 900 tisíc hektarů zemědělské půdy. „Do konce loňského roku PF celkem převedl asi 470 tisíc hektarů, na odstátnění čeká ještě zhruba 200 až 250 tisíc hektarů,“ řekl mluvčí PF Michal Bureš.

(čtk)

Informace o vydání knihy o pozemkových úpravách

Redakce časopisu se souhlasem Prof. Ing. Jana Váchala, CSc. a ing. Jiřího Hladíka, Ph.D. Vás chce informovat o vydání zamýšlené knihy o pozemkových úpravách. Z organizačních důvodů koordinátora i z důvodu nejasného finančního krytí došlo k ročnímu odkladu dříve schváleného harmonogramu prací. Domníváme se, že přes určitý časový posun byl dobudován silný autor-
ský kolektiv, ujasněny koordinační věci prací a připraveny různé formy možného financování této knižní publikace.

V prosinci 2007 došlo ke schůzce odborného garanta (JU v Českých Budějovicích) a hlavního koordinátora (VÚMOP Praha-Zbraslav), kde byl upřesněn záměr, cíloví uživatelé a osnova knihy do následující podoby:

1. forma publikace by měla být populárně-naučného charakteru, z čehož se odvíjí i terminologie, osnova i stupeň rozpracování dílčích problematik. Cílem vydání knihy je zprostředkovat jasně a srozumitelně širší uživatelské veřejnosti základní znalosti o pozemkových úpravách v širších historických souvislostech, které jsou i po 15ti letech stále pro naše občany velkou neznámou. Bez zbytečných vzorců, citací slov a rozvinutých vět. Nejde tedy o vědecké pojetí nebo paragrafové znění či výklad zákonů, ale o jednoduché základní teze, názorné příklady, vývojové trendy, návazání na historii a tradici, ale i prognózy, a to vše doplněné řadou fotodokumentačních materiálů v barevné verzi a grafů.
2. Při integraci textu na mezioborové vědní discipliny je třeba mít stále na mysli společný jmenovatel, a to jsou pozemkové úpravy. Domníváme se, že by nebylo např. vhodné zařadit do knihy problematiku meliorací, rekultivací, úpravy toků a dalších jako individuální problematiky, ale vždy je nezbytné zajistit jejich harmonizaci s hlavní obsahovou náplní knihy – s pozemkovými úpravami.
3. Knižní publikace by měla působit vyváženým dojmem z hlediska kapitol a jejich počtu stran. Celkem lze předpokládat počet stran 200 - 250 včetně fotografií a příloh.
4. Celá kniha by měla mít vnitřní vývojový děj, aby byla čtivá a přehledná, což záleží na vhodně sestavené osnově kapitol a jejich rozsahu či podílu v celkovém objemu knihy.
5. Vzhledem k populární formě předpokládáme zařazení názorných, praktických fotografií se silnou vypovídací schopností o příslušné problematice nikoli typu krajinek a žánrových pohlednic umělecky sice výrazných, z pohledu problematiky nic neříkající.

Z výše uvedených cílů a formy zpracování byla navržena následující osnova hlavních kapitol a jejich rozsah:

1. **Úvod:** „o co jde“. Základní definice pozemkových úprav – tradiční, současná a moderní definice pozemkových úprav jako vědní discipliny.
„Co je předmětem pozemkových úprav a jaké cíle mají pozemkové úpravy?“
„Jsou pozemkové úpravy jen agrární operace?“
„Jsou pozemkové úpravy odbornou disciplínou?“
„Jaký obor má k pozemkovým úpravám nejbližší?“
„Ovlivňují pozemkové úpravy trh s půdou?“
2. **Historie pozemkových úprav do roku 1991:**
„Kdy se na Moravě a v Čechách začaly provádět pozemkové úpravy?“
„Jak to bylo za Rakouska-Uherska a jak za 1. republiky?“
„Co se stalo s pozemkovými úpravami po roce 1948?“

3. **Současnost pozemkových úprav:** „čeho bylo dosaženo“ – etapy vývoje od roku 1991 do 2007, statistiky, příklady
„Kdo může a kde je možné požádat o pozemkové úpravy?“
„Na jaké rozloze ČR byly již zpracovány pozemkové úpravy?“
„Kolik stojí pozemková úprava?“
„Může být pozemkový úřad investorem společných zařízení a žadatelem z evropských fondů?“
„Mají pozemkové úpravy své regionální zvláštnosti?“
4. **Metodická a legislativní základna pozemkových úprav v ČR:** chronologický přehled metodik k projektování a realizaci pozemkových úprav, legislativní základna pozemkových úprav, doplňující metodiky a pracovní postupy.
„Jaké a kde se může občan seznámit s metodikami k pozemkovým úpravám?“
„Jaká je právní opora k projekci a realizaci PÚ?“
„Které doplňující metodiky a postupy je nutno zohlednit při projekci a realizaci PÚ?“
5. **Víceoborovost pozemkových úprav:** „bonitace půdního fondu, ochrana přírody a krajiny, ochrana půdy a vody, eroze půdy, polní cesty, regulace vodního režimu půdy a vodních režimů v krajině, revitalizace toků, sociální rozměr, krajinné a územní plánování
„Co je to plán společných zařízení a jaké jsou druhy společných zařízení?“
„Jak lze ovlivnit odtok vody z povodí pozemkovou úpravou?“
„Zachrání nás pozemkové úpravy před povodněmi?“
„Jakou souvislost má pozemková úprava s územním plánem?“
„Ovlivní pozemková úprava ekologickou dynamiku krajiny a její ráz?“
„Jak je možné se zapojit do provádění pozemkové úpravy v obci?“
„Čím jsou zaručena práva vlastníků při pozemkové úpravě?“
„Jaké funkce v krajině má polní cesta?“
6. **Potenciály a nový rozměr pozemkových úprav:** „budoucnost pozemkových úprav“ – rozvoj venkova, zvýšení kvality života, restrukturalizace zemědělství, fragmentace struktury krajiny
„Jak mohou ovlivnit pozemkové úpravy kvalitu života obyvatel venkova?“
„Pozemkové úpravy mění tvář krajiny a její čtvrtý rozměr?“
„Budoucí uživatelé novodobých pozemkových úprav“
7. **Organizační zabezpečení pozemkových úprav:** organizační struktura pozemkových úřadů, koordinace dotčených správních úřadů a ostatních účastníků řízení, kapacity projektčních firem, způsob autorizace projektantů pozemkových úprav, možnosti financování pozemkových úprav
„Jaká je struktura PÚ v ČR současnou a perspektiva?“
„Návaznost PÚ na správní a samosprávné orgány ČR?“
„Co je autorizace, podmínky a registrace projektantů?“
„Co je Českomoravská komora pozemkových úprav, náplň, poslání vedení?“
8. **Pozemkové úpravy v zahraničí:**
„Společná historie pozemkových úprav ČR a Slovenska?“
„Zkušenosti s projektováním a realizací pozemkových úprav v zemích EU?“
„Diference ve zpracování PÚ v ČR a v zahraničí?“
9. **Věda a školství v oblasti pozemkových úprav:** vědecká základna, výzkumné ústavy a instituce, univerzity a akreditace, počty absolventů a doktorské studium.
„Kde získat potřebnou kvalifikaci k projektování pozemkových úprav?“
„Které instituce a ústavy soustřeďují nejnovější poznatky o pozemkových úpravách?“

„Jaká je současná odborná základna absolventů oborů pozemkových úprav“

10. Závěr: shrnutí, vyhodnocení a perspektivy

11. Slovník pojmů – terminologie (bez této kapitoly nelze knihu vůbec pojmenovat, protože je v oboru pozemkových úprav řada nedefinovaných pojmů. Také text všech kapitol bude nutné pojmově sjednotit editorem) – (vhodný podklad pro slovník pojmů – publikace „Postupy činnosti při projektování pozemkových úprav, ČMKPÚ 2008)

12. Literatura

Aby však publikace byla zajímavá a splnila svůj účel, bude nutné se zamyslet z úhlu pozemkových úprav a ze strany čtenáře, tedy široké občanské veřejnosti. Pokud se věc podaří, je možné navázat s dalšími publikačními aktivitami, která by při-

rozeně byla zásadním způsobem odborně a vědecky orientována např. knižní učebnice či cizojazyčná monografie.

Věříme, že nabídnutou spolupráci přijmete.

Za garanta a editora: Prof. Ing. Jan Váchal, CSc.

Za vydavatele a koordinátora: Ing. Jiří Hladík Ph.D.

Administrativa garanta a editora:

Ing. Koupilová Monika

Koupilova.Monika@seznam.cz

Ing. Moravcová Jana

moravcova.janca@seznam.cz

□ □ □

Informace o zasedání představenstva ČMKPÚ

Dne 26. 2. 2008 se konalo 10. zasedání představenstva a dozorčí rady ČMKPÚ

Hlavními hosty 10. zasedání byli nově jmenovaný ředitel ÚPÚ Ing. Jaroslav Vítek a Ing. Kamil Kaulich. Ing. Procházka nabídl oběma hostům možnost krátkého vystoupení, což oba využili.

Ing. Vítek, nový ředitel ÚPÚ, se stručně představil a oficiálně sdělil, že od 1. 3. 2008 dojde k zásadní změně a tou je vznik samostatných pozemkových úřadů. Následně nastínil další činnost a strategii ÚPÚ v nejbližším období.

Požádal přítomné zástupce ČMKPÚ, kterou vnímá jako stavovskou, o podporu a spolupráci. Vyzval ČMKPÚ pokud má náměty a připomínky, aby je posílala e-mailem, zatím na Ing. Kaulicha, nejlépe koncentrované přes Ing. Procházku. Ten přislíbil za ČMKPÚ spolupráci a partnerství.

Následně se rozvinula vzájemná diskuze k ožehavé problematice zadávání veřejných zakázek. Zazněla kritika na složitost zadávání veřejných zakázek. Současný systém zadávání veřejných zakázek značně administrativně komplikuje zadávání veřejných zakázek a ve svém důsledku výrazně prodlužuje dobu pro zadání zakázky a je i finančně náročný. Ing. Vítek ujistil přítomné, že jednou z priorit jeho činnosti je oblast zadávání zakázek. Zvláště zdůraznil, že transparentnost a objektivita prostředí vytváří předpoklady pro trvalé udržení protikorupčních opatření. Do doby uzavření rámcových smluv pozemkové úřady postupují standardním způsobem podle platného ustanovení Příkazu ministra. MZe, jako veřejný zadavatel potřebuje mít garance, že projekční a realizační práce budou prováděny v potřebné kvalitě, zejména s ohledem k tomu, že značná část finančních prostředků pro pozemkové úpravy je z fondů EU. Následně Ing. Vítek požádal o dodání konkrétních informací o dlouhodobě neřešených požadavcích k výběrovým řízením ze strany SOVZ.

Ing. Kaulich podrobněji informoval o nastávajících změnách v rozdělení PÚ a ZA. V rámci těchto změn dojde k vytvoření sedmi koordinačně řídicích pracovišť ve vybraných pozemkových úřadech (kopíruje NUTS 2), na které by se přenesly určité pravomoci z ÚPÚ. LPIS přejde zřejmě od poloviny letošního roku pod ÚPÚ.

Dále pokračovala schůze představenstva dle řádného programu:

Návrh plánu odborné činnosti ústředí a poboček ČMKPÚ na rok 2008 předložil Ing. Zdeněk Burian – 1. místopředseda představenstva.

Ústředí:

1. Celostátní seminář KPÚ – Strážnice 2008
datum konání 5. 5. – 7. 5. 2008
2. Mezinárodní konference KPÚ – Jestrábí 2008
datum konání 29. 9. – 1. 10. 2008
3. Výběrová řízení veřejných zakázek v oboru PÚ ve světle stávajících zkušeností

v případě zájmu ve spolupráci s ÚPÚ
datum - konec května

4. Soutěž o nejlepší realizované společné zařízení do konce roku 2007
datum přihlášení do 31. 5. 08, vyhodnocení červen 2008
5. Aktualizace „Metodiky PÚ“ – ucelené vydání
předpokládaný termín prosinec 2008
6. Účast ve zkušební komisi k udělování oprávnění k projektování PÚ
datum – dle požadavku ÚPÚ, cca 4x v roce 2008

Pobočky:

Středočeská

1. Postupy a činnost při pozemkových úpravách
datum konání duben 2008
2. Realizovaná společná zařízení KPÚ
datum konání podzim 2008

Jihočeská

1. Postup PÚ při výběrových řízeních ve světle rozhodovací praxe ÚHOS a rozsudků krajských soudů
datum konání : 18. 3. 2008
2. Realizovaná společná zařízení KPÚ, mělké zpracování půdy
datum: září 2008

Západočeská

1. Společná zařízení KPÚ a řešení obvodů KPÚ
datum: III. čtvrtletí 2008

Východočeská

1. Společná zařízení při KPÚ s ukázkou realizace
datum: červen 2008
2. Seminář k aktuálním tématům v oboru
datum: III. čtvrtletí 2008

Severočeská

1. Pozemkové úpravy ve vodou ohrožených územích
datum: červen 2008
2. Vizualizace při zpracování návrhu společných zařízení
datum: listopad 2008

Jihomoravská

1. Postup pozemkových úřadů při zadávání veřejných zakázek, rozbor vybraných správních rozhodnutí
datum: 7. 2. 2008
3. Volební členská schůze s odbornou přednáškou
termín konání červen 2008

Severomoravská

1. Realizace PSZ – exkurze po realizovaných zařízeních na Opavsku
datum: duben (květen) 2008

Informace o vyhlášení soutěže o nejlepší realizované společné zařízení

2. ročník soutěže byl oficiálně vyhlášen na prosincové poradě ředitelů pozemkových úřadů v Průhonicích. Podrobné informace o vyhlášení 2. ročníku veřejné celostátní soutěže „O nejlepší realizované společné zařízení v pozemkových úpravách v roce 2007 a pravidla této soutěže jsou uveřejněny v časopise Pozemkové úpravy č. 62.

Informace o novele metodiky „Ochrana zemědělské půdy před erozí“, kterou vydal VÚMOP, v.v.i. Podrobnější informace na internetových stránkách Komory.

Příprava valné hromady na podzim 2008. Na podzim letošního roku bude svolána volební valná hromada delegátů ČMKPÚ. Volby proběhnou podle platného volebního řádu. Počet delegátů 1 : 5 (zaokrouhlení aritmeticky). Na valné hromadě se budou také schvalovat nové Stanovy a související řády. Termín konání valné hromady **3. 11. 2008**. Místnosti zajistí Ing. Svoboda.

Ing. Procházka pošle všem předsedům poboček dopis, který by sjednotil přípravu valné hromady.

Časopis Pozemkové úpravy – MZe z úsporných důvodů snižuje příspěvek na

vydávání časopisu. Časopis by nadále vycházel počínaje březnovým číslem pouze v elektronické podobě a bude umístěn na internetových stránkách Ministerstva zemědělství a na internetových stránkách ČMKPÚ.

Vzhledem k tomu, že odborná veřejnost tištěnou formu časopisu požaduje, bylo odsouhlaseno představenstvem ČMKPÚ, že z rozpočtu ústředí na rok 2008 bude uvolněna na tištěnou formu časopisu částka 60 000,- Kč. Na vydávání časopisu se budou finančně podílet i některé pobočky. Časopis bude za úplatu nabídnut i PF ČR.

□ □ □

ČESKOMORAVSKÁ KOMORA PRO POZEMKOVÉ ÚPRAVY OBLASTNÍ POBOČKA PRO STŘEDNÍ ČECHY A PRAHU

si Vás dovoluji pozvat
na celostátní odborný seminář

POSTUPY A ČINNOST PŘI PROJEKTOVÁNÍ POZEMKOVÝCH ÚPRAV

Příbram 17. 4. 2008

Cíl:

Seminář je zaměřen na místa procesu komplexních pozemkových úprav, která zásadně rozhodují o celkové kvalitě díla. Jedná se o zadání pozemkové úpravy, plán společných zařízení a kontrolu hotového díla.

Program semináře:

8.30 – 9.00 – prezence
9.00 – 10.45 – přednášky
10.45 – 11.45 – přestávka – občerstvení
11.45 – 14.00 – přednášky
14.00 – 14.30 – diskuse, závěr, usnesení

Odborné přednášky:

1. Zahájení Ing. Petr Chmelík
2. Vystoupení ředitele Ústředního pozemkového úřadu
Ing. J. Vítka

3. Doporučené postupy při zadání, plánu společného zařízení a kvalitativní standardy
Ing. V. Mazín, PÚ Plzeň
4. Poznatky z výběrových řízení z hlediska využití kvalitativních kritérií
Ing. J. Pivcová – ÚPÚ
5. Současný stav kvality návrhů KPÚ z pohledu odvolacího orgánu
Ing. P. Trombik – ÚPÚ

Pořadatelé si vyhrazují právo změny v pořadí přednášejících.

Odborný garant semináře:

Ing. Petr Chmelík, PÚ Praha

Mobil: **602 442 333**, E-mail: petr.chmelik@mze.cz

Organizační garant semináře:

Ing. Jiří Vondráček – JV Projekt s.r.o.

Tel/fax.: **318 633 017**, mobil: **777 327 304**

E-mail: jvprojekt@volny.cz

Účastnický poplatek – 870,- Kč

Pro členy Středočeské pobočky ČMKPÚ – **670,-Kč**

Účastnický poplatek zahrnuje náklady pořadatele, občerstvení a publikaci „Postupy a činnosti při provádění pozemkových úprav“

– kolektiv autorů JČ univerzity.

Pořadatel není plátcem DPH, cena je stanovena dohodou. Při platbě v hotovosti bude u prezentace předáno potvrzení o úhradě. Na vyžádání bude vystaven daňový doklad.

Případné dotazy je možno zasílat v e-mailové podobě odbornému garantu semináře.

Vyplněnou přihlášku zašlete prosím nejpozději do 10. 4. 2008 na adresu:

Ministerstvo zemědělství PÚ Praha

Argentinská 286/38

170 00 Praha 7 – Holešovice

Vlastní pozvánky na odborný seminář budou rozesílány poštou.

Redakce

Polní cesta C3 v k.ú. Valchov, okres Blansko

V kategorii „Zprístupnění pozemků“ se ve veřejné soutěži „O nejlepší realizované společné zařízení v pozemkových úpravách“ na 2. místě umístila výstavba polní cesty C3 v k.ú. Valchov, Pozemkový úřad Blansko.

1. Výsledky projektu polní cesty C3 v k. ú. Valchov

Vedlejší polní cesta C3 v k. ú. Valchov je součástí, v rámci komplexních pozemkových úprav, navržené cestní sítě, která zajišťuje zprístupnění pozemků, průchodnost krajiny a návaznost na stávající síť polních cest. Kromě základní funkce dopravní a zprístupňovací, vytváří funkci protierozní, vodohospodářskou a estetickou. Polní cesta C3 navazuje na obecní komunikaci realizovanou z programu Ministerstva pro místní rozvoj – (podpora výstavby a technické infrastruktury pro následnou výstavbu rodinných domů).

Realizaci polní cesty C3 došlo:

- ke zprístupnění pozemků – zajišťuje zprístupnění na pastviny a ornou půdu (13 zemědělských pozemků o výměře cca 16,9 ha, pro 8 vlastníků)
- k posílení protierozní funkce – příkop odvádí vodu z přilehlých pozemků do dešťové kanalizace
- ke snížení potřeby průjezdů zastavěnou částí obce
- ke zvýšení propustnosti krajiny
- k zajištění návaznosti na stávající silniční síť – místní komunikaci
- ke zvýšení ekologické stability území – v úseku 0,161 – 0,302 km polní cesty je navržena doprovodná zeleň

2. Charakteristika území:

Katastrální území: **Valchov**

Mikroregion: **Dobrovolný svazek obcí BOSKOVICKO**

Kraj: **Jihomoravský**

Katastrální území Valchov leží ve východní části okresu Blansko, 3 km jihovýchodně od města Boskovice, na náhorní plošině Dražanské vrchoviny. Převážná část je skloněna k jihozápadu, nadmořská výška se pohybuje mezi 550 – 650 m nad mořem. Celková výměra k. ú. Valchov činí 372 ha, z toho zemědělská půda 178 ha. Na většině výměry zemědělské půdy hospodaří zemědělská farma pana Libora Kalíka. Soukromému hospodaření se věnuje pouze malá část vlastníků. Navržené pozemky byly po dohodě s vlastníky sloučeny do větších celků. Nezemědělská půda zaujímá 194 ha, z toho 169 ha lesa. Lesní půda zde má charakter rozsáhlých lesních komplexů kolem obce.

V rámci vyšších systémů ekologické stability krajiny je k. ú. Valchov vklíněn mezi dvě regionální biocentra Holíkov a Skály. Stavba polní cesty je navržena na území, které spadá do ochranného pásma 2. stupně vodárenské nádrže Boskovice.

Organizačně je Valchov samostatnou obcí s obecním úřadem. Katastrálním územím prochází státní silnice II/150, obec je intenzivně silniční dopravou silně dotčena.

3. Projektová příprava

Projektantem pozemkové úpravy byla firma AGEO spol. s r.o., Ječná 29a, 621 00 Brno. Jedná se o projekční firmu, která na okrese Blansko zpracovala první komplexní úpravu, která byla zapsána do katastru nemovitostí (k. ú. Řepka).

Okresní pozemkový úřad vydal v roce 2002 rozhodnutí o schválení návrhu KPÚ v k. ú. Valchov. V rámci těchto KPÚ bylo řešeno celkem 108 listů vlastnictví. Celková výměra řešeného území byla 171,6 ha dle skutečného stavu. Součástí návrhu KPÚ je i vybudování vedlejší polní cesty C3.

Projektantem realizačního projektu a dodatku k PD byl pan Miroslav Patočka, Kamnářská 9, Blansko, autorizovaný technik pro dopravní stavby.

Projektantem úpravy a dosadby zeleně byla Ing. Eva Wágnerová, Brno. Ing. Wágnerová je autorizovaný architekt pro obor zahradní a krajinářská tvorba.

Dodavatelem stavby a úpravy a dosadby zeleně byla firma COLAS CZ, a.s. Předmětem činnosti společnosti COLAS CZ, a.s. je především výstavba, rekonstrukce, opravy a další práce na pozemních komunikacích a mostech. Firma již realizovala pro pozemkový úřad čtvrtou stavební zakázku.

Polní cesta C3 v k. ú. Valchov – staničení km 0,000

4. Popis stavebního řešení

4.1. Popis stavby

Stavba vedlejší polní cesty C3 v k.ú. Valchov je situována JV od okraje obce směrem do polní trati Pod hájem, kolem obecní louky, kde se lomí v pravém úhlu na sever a napojuje na hlavní polní cestu K1. Polní cesta C3 byla navržena z části po stávající trase (úsek 0,000 – 0,105). Zbývající průběh cesty vede vytyčeným koridorem po zatravněných pozemcích lokality. Cesta je navržena v členitém terénu, bylo nutné respektovat odtokové poměry a protierozní požadavky. Pozemky určené k realizaci výše jmenované stavby jsou ve vlastnictví obce Valchov.

Trasa cesty byla navržena tak, aby výškově splývala harmonicky s terénem a přitom měla výškové a směrové poměry odpovídající důležitosti a návrhové kategorii cesty. Cesta je realizována o **délce 500,55 m** a **šířce 3,0 m**, začíná napojením na nově navrženou místní komunikaci, zajišťující napojení zástavby devíti nových rodinných domů na komunikační síť Valchova. V místě napojení na okraj místní komunikace jsou osazeny silniční obrubníky, lemující pravý ($R = 3,5\text{m}$) a levý zakružovací oblouk ($R = 10,0\text{m}$) vyvedeny podél okrajů polní cesty v délce 11,5m (vlevo) a 7,0m (vpravo), s převýšením 120 mm nad úroveň asfaltového krytu cesty.

Z důvodu možnosti míjení protijedoucích vozidel je v rozmezí **staničení km 0,247 – 0,270** (místo delšího rozhledu na další průběh polní cesty) trasa cesty **rozsířena** z původních **3,0 m** na **5,4m**. Výchybna je vybudována se stejnou konstrukcí jako má vozovka polní cesty.

4. 2. Odvodnění

4. 2. 2. Odvodnění zemní pláň

Během výstavby polní cesty (po odkrytí ornice) bylo zjištěno, že zemní pláň je silně podmačena a nedostatečně únosná. Protože těleso polní cesty musí být zabezpečeno proti škodli-

vému působení povrchových a podzemních vod, nechal pozemkový úřad zpracovat dodatek k projektové dokumentaci, kde je navrženo vyřešení tohoto problému. Dále pozemkový úřad zažádal Městský úřad Boskovice – odbor výstavby o změnu stavby před jejím dokončením.

Za účelem zvýšení únosnosti zeminy v podloží bylo navrženo a provedeno:

- v úseku km 0,000 – 0,105 byla umístěna **oboustranná podélná drenáž** z ohebného rýhovaného potrubí DXZ 160 v 250 – 400 mm hlubokých rýhách
- v úseku km 0,110 – 0,325 byla umístěna **jednostranná podélná drenáž** z ohebného rýhovaného potrubí DXZ 160. Ve výše jmenovaném úseku jsou do podélné drenáže zaústěny **příčná pera** o průměru 100mm v počtu 5 kusů.

Celková délka do pláně uloženého drenážního potrubí je 450,5 m. Obě drenážní vedení začínají vyústěním ve stabilizovaném svahu břehu vtokového objektu. Drenážní potrubí bylo v celé délce uloženo na dno rýhy do obsypu z drti frakce 4 – 8 mm.

- v úseku km 0,110 – 0,290 byl na zemní pláň zavibrován makadam – o frakci 90 – 125 mm v tloušťce 30 cm

4. 2. 3. Odvodnění polní cesty

Pro zachycení odtoku srážkových vod z okolních pozemků je v souběhu s trasou polní cesty vybudován odvodňovací příkop. Vlastní příkop je veden podél polní cesty zeleným pásem vlevo v rozmezí staničení km 0,000 – 0,108, odtud je trubním propustkem převeden vpravo po zbývající část trasy. Příkop má lichoběžníkový tvar o šířce dna 0,4 m. Dno a svahy příkopu jsou obloženy betonovými zatravnovacími tvárnici ANDEZIT 60/40/8. Tvárnice umožňují však protékající vody a její zpomalení. Příkop je v místě staničení km 0,000 zaústěn do vtokového objektu a odtud kanalizačním potrubím do dešťové kanalizační šachty. Vlastní vtokový objekt je z prostého betonu, dno usazovacího prostoru je opevněno dlažbou z lomového kamene vyspárovaného cementovou maltou. Pro zachycení splavenin je na vtokovém objektu umístěna zákrytová mříž svařená z plochých tyčí 30/10mm, uložená do lůžek, vytvořených ze dvou zabetonovaných tyčí L60/80/8mm. Do vzdálenosti 4m před hranou objektu, je dno a svahy příkopu opevněny dlažbou z lomového kamene do betonu.

V místě staničení km 0,294 je odvodňovací příkop přerušen, rozšířen o šterkové vsakovací pole cca 32 m², které je vysypáno rovinaninou a šterkem – slouží k zadržení a zpomalení vody. Zadržená voda má možnost se rozlít na sousední zatravněný pozemek.

Suťové pole

Vtokový objekt – staničení km 0,000

4. 3. Skladba konstrukce vozovky

- V úseku staničení km 0,000 – km 0,110 – (celková výměra 495,0m²) byla zvolena konstrukce vozovky s asfaltovým krytem, protože výše jmenovaný úsek je s podélným sklonem kolem 9 %.

Asfaltový beton střednězrný ABS III	40 mm
Vibrováný šterk fr. 32 – 63mm, výplň fr. 4 – 8mm	170 mm
Šterkodr fr. Do 63mm	170 mm
celkem	380 mm

- V úseku staničení km 0,110 – km 0,500,55mm (celková výměra krytu 1475,0 m²) byla zvolena konstrukce z hutněného kameniva.

Posyp suchou výsivkou fr. 0 – 4 mm (30,0 kg/ m ²)	
Vibrováný šterk fr. 32 – 63mm, výplň fr. 4 – 8 mm	200mm
Šterkodr fr. do 63mm	170mm
Celkem	370 mm

Skladba konstrukcí polní cesty odpovídá třídě dopravního zatížení VI, předpokládaná průměrná denní intenzita cca 15 přejezdů těžkých vozidel v obou směrech.

4. 4. Trubní propustky

Součástí výstavby polní cesty jsou 3 trubní propustky:

- a) v místě staničení km 0,108 je trubní propustek o délce 5m, který převádí vodu z odvodňovacího příkopu. Jako trubní materiál byly použity železobetonové trouby TZH – Q 60/250 osazené na betonové pražce. Propustek je na obou koncích opatřen čely z prostého betonu B 20. Spád potrubí propustku dosahuje hodnoty 2,0%. Před vtokem do potrubí je rozšířené dno odvodňovacího příkopu odlážděno kameninou dlažbou do betonu B15. Svahy příkopu podél hrany

- dna jsou obloženy stejně jako příkop v celé své délce – zatravnovacími betonovými tvárnici ANDEZIT 60/40/8. Za výtokem je propustka je pro zpomalení a rozptýlení vodního proudu umístěno suťové pole z lomového kamene o celkové výměře 13 m², dále pokračuje odvodňovací příkop.
- b) v místě staničení km 0,376 a km 0,458 jsou vybudovány propustky umožňující přejezd odvodňovacího příkopu na soukromé pozemky. Trubní propustky jsou o délce 5 m, jako trubní materiál jsou použity železobetonové trouby TZH – Q 30/250 osazené na betonové pražce na podkladní desku betonu. Propustky jsou na vtoku i výtoku opatřeny čely z prostého betonu B20.

4. 5. Doprovodná vegetace

Cílem úpravy a dosadby vegetace bylo co nejvíce šetřit stávající vegetaci, upravit dřeviny vhodným pěstebním zásahem a doplnit je dosadbou stromů a keřů.

V místech, kde byla provedena úprava a dosadba vegetace (staničení km 0,161 - 0,302) je vytvořená kamenice, vzniklá po spádnici na rozhraní parcel zemědělské půdy vysbíráním a soustředěním polního kameniva. Polní kameny, soustředěné v tomto pásu, jsou místním charakteristickým znakem, jsou velmi cenné z hlediska identity místa, některé z nich vystupují jako rozměrné oblé kamenné bloky. Před úpravou zde byla jedinou přirozenou složkou systému vegetace lokality náletová vegetace jasanů (*Fraxinus excelsior*). Stávající dřeviny remízku kamenice byly upraveny výchovným řezem tak, aby jejich koruny nevytvářely tlakové vidlice, stromy se nerozlamovaly a větve byly nasazeny v dostatečné výši nad terénem. K výsadbě byly navrženy cílové dlouhověkové stromy, které se stanou v budoucnu vegetační kóstrou remízku. Ve spodní a střední části byly po nezbytné úpravě jasanů dosazeny habry (*Carpinus betulus*) 6 ks, javor babyka (*Acer campestre*) 1ks, dub letní (*Quercus robur*) 1ks. Horní část kamenice je doplněna zejména buky (*Fagus sylvatica*) 6ks, které by mohly v budoucnu rozrůst v mohutné exempláře, viditelné i z dálkových pohledů. Horní šterkovací prostor je na obvodových svazích doplněn hluboko kořenícími habry (*Carpinus betulus*) 6 ks a soliterou lípy (*Tilia platyphylloides*) 1ks. Než dorostou nově vysazené dře-

viny do alespoň částečné působnosti, budou stále důležité nyní, upravované jasany. V místech, kde nebylo možné vysadit do kamenice stromové dřeviny vzhledem k ochrannému pásmu vzdušné trasy vysokého napětí, byly k dosadbě použity hluboko kořenící keře – líska obecná (*Corylus avellana*) 12 ks, Brslen evropský (*Eonymus europaeus*) 5 ks, Kalina obecná (*Viburnum opulus*) 3 ks, Javor tatarský (*Acer tataricum*) 16 ks v malých skupinkách.

5. Doba výstavby

Zhotovitelem stavby byla na základě jednacího řízení bez uveřejnění ze dne 21. 12. 2005, pod č.j. PÚ 49/04/He, podle zákona č. 40/2004 Sb., vybrána firma COLAS CZ, a.s. (dále jen zhotovitel).

Staveniště předáno zhotoviteli dne **22. 5. 2006**

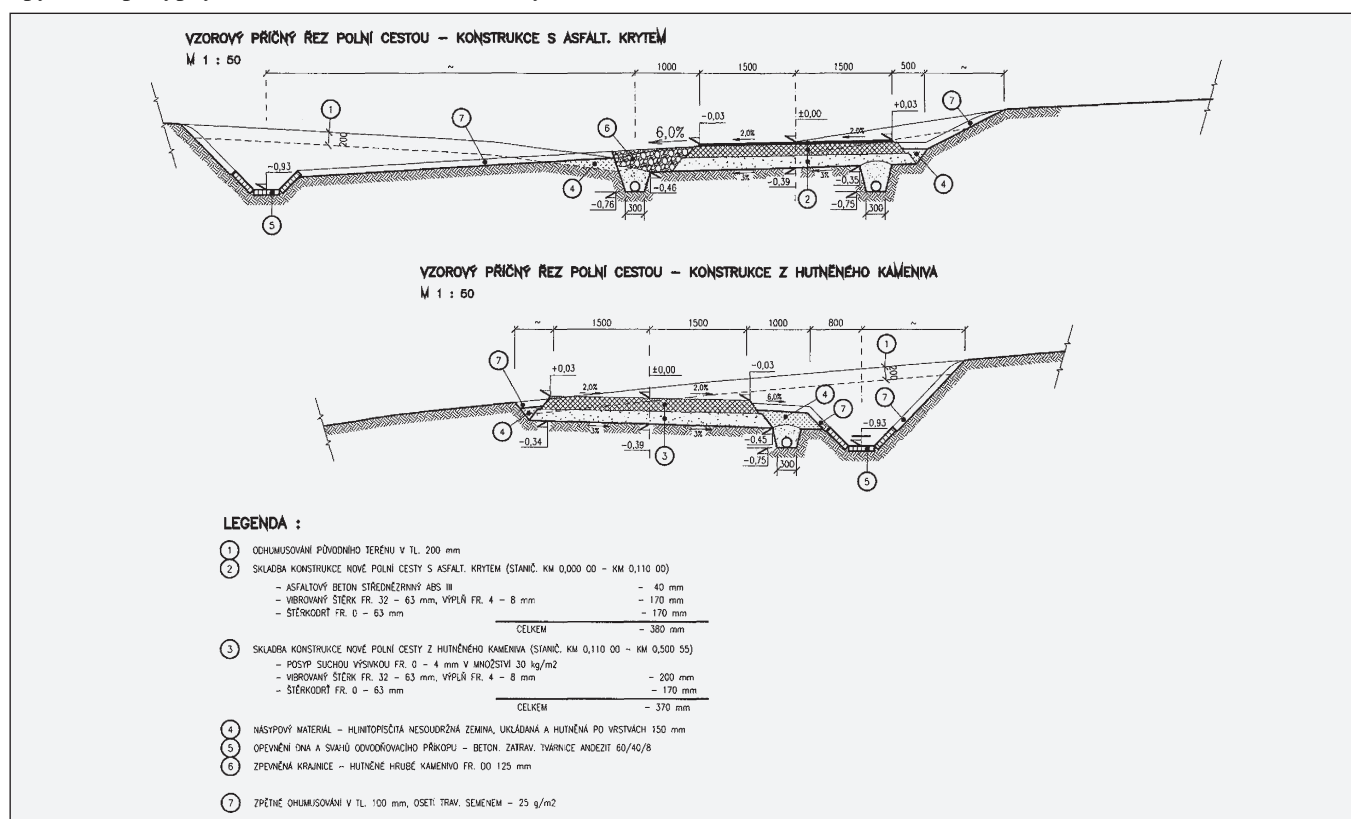
Převzetí dokončené stavby od zhotovitele dne **4. 8. 2006**

Po sejmutí ornice byla zhotovitelem zjištěna nedostatečná únosnost zemní pláně. Nasycenost podloží vodou se zde projevovala lokálním prosakováním kumulované spodní vody. Nasycení podloží vodou bylo umocněno nepříznivými klimatickými podmínkami. Protože těleso polní cesty musí být zabezpečeno proti škodlivému působení povrchových i podzemních vod byl na kontrolní den pozván projektant polní cesty Miroslav Patočka, který navrhl řešení a zpracoval dodatek k projektové dokumentaci. Dále o změnách byl informován Městský úřad v Boskovicích – odbor výstavby a bylo požádáno o povolení změny stavby před jejím dokončením. Z důvodu podmaččeného podloží, čekání na zpracování dodatku k PD, provedení víceprací (viz. kapitola 4.2. odvedení vody z podloží) byla délka výstavby oproti původní smlouvě prodloužena.

6. Cenové údaje

Všechny ceny jsou uvedeny v Kč včetně DPH.

cena přípravných prací – (výškopis)	– 7.245,–
cena projekčních prací	– 37.816,–
cena na realizaci	
– (zahrnut dodavatel + stavební dozor)	– 2.165.379,–

KPU 8.0 xT – nastavba programu TopoL xT pro projektování pozemkových úprav

Ing. Vácha, programátor a projektant pozemkových úprav, HELP SERVICE PROJECT s.r.o. za přispění Ing. Pivničky, programátora firmy TopoL software s.r.o.

Je tomu již rok, kdy na tomto místě vyšel článek o předcházející verzi nastavby KPÚ. Na již tradičním setkání uživatelů programu TopoL, konaného na sklonku minulého roku, byla představena nová verze TopoLu 9 xT a současně i nová verze KPÚ 8.0 xT. Co nového je v těchto programech se Vám pokusím přiblížit v tomto příspěvku.

Z nových vlastností TopoLu 9.0 xT bych vybral následující:

- Umožňuje nejen zobrazovat ale nyní i přímo editovat dgn, dwg a dxf soubory.
- Data je možno editovat v 3D (z - ová souřadnice). A to nejen interní TopoLovská data ale veškeré editovatelné typy dat (kromě výše zmíněných i shapefile).
- U již otevřených dat je možno měnit souřadný systém.
- Při editaci dat je možno se nově chytat také průsečíku linií z různých vrstev a středu úsečky linií.
- Možnost dynamického průniku ploch s jinou vektorovou vrstvou s následnou analýzou dat.
- Je možno vytvářet projekt pro TopoL CE a definovat vzhled formulářů v TopoLu CE. (TopoL Ce je jednoduchá verze TopoLu pro kapesní počítače - PDA)
- Rozšířené importy a exporty dat, například pro Google Earth, nebo GPS přístroje Garmin a jiné.
- TopoL xT 9.0 umožňuje propojení s Atlasem DMT a podkreslení DTM do mapového okna TopoLu xT. Dále umožňuje přímou editaci DMT v prostředí TopoL xT.
- Pro otvírání dat je možno si vytvořit seznam oblíbených adresářů.
- Vylepšené možnosti při práci s tiskovou šablonou
- Vznikla nová verze nastavby Katastr, kde je kromě jiného možno při importu dat vytvářet jednotlivé bloky dle katastrálního území, nastavovat barvy dle listu vlastnictví a způsobu využití a také vytvářet geometrické plány a následně exportovat data do VFK.

Co se týká programu **KPÚ 8.0 xT**, byl minulý rok důležitý především v tom, že došlo k jeho testování a ověření jeho funkcí v praxi. Předcházející verze byla totiž první verzí postavená na technologii TopoLu NT a šlo tedy o zcela nový program. Během roku se podařilo odstranit všechny nalezené chyby a nasbíraly se od uživatelů cenné informace o práci s programem a tím i nové náměty, které se využily při dalším vývoji. Veškeré změny se zapracovávaly do nových dílčích verzí programu a byly ihned zveřejněny na webu. Uživatel tak mohl kolikrát ještě též den pracovat s opravenou či doplněnou knihovnou, aniž by musel čekat na novou ucelenou verzi programu. Nové funkce byly stávajícím uživatelům zpřístupněny do konce minulého roku zdarma. Co nového tedy v této verzi KPÚ přibýlo? Zde je seznam nejdůležitějších funkcí a vlastností:

- Zapracování vyhlášky 122/2007 Sb. Zde šlo především o změnu vzhledu nárokových listů (dále NL) a soupisů nových pozemků (dále SNP) s tím, že uživatel může i nadále, pokud k tomu má nějaké důvody, generovat i starý vzhled dokumentů.
- V souvislosti s touto vyhláškou je možno v SNP pro každou parcelu evidovat poznámku o nutnosti aplikování agrotechnických opatření.
- Předdefinované nastavení zobrazení a popisu pro nároky a návrh. Pozemky tak lze obarvit jedním kliknutím myši dle druhu číslování parcel (stavební a pozemkové), katastrálních území, čísla LV, druhu a využití pozemku a zařazení pozemku (nezahrnuté, zahrnuté směřované a nesměřované). Pro popis se může zvolit parcelní číslo nebo číslo LV. Změna dotčených interních atributů parcely se samozřejmě hned přenese do tohoto zobrazení a popisu.

- Převzetí nárokových hodnot. V případě nutnosti teď můžeme navázat na práci jiného subjektu (např. pozemkového úřadu nebo firmy, která odstoupila od zakázky), který sestavil nároky. Nárokové hodnoty a to včetně případných převodů mezi LV se zapíše pomocí dialogu do databáze projektu.
- Seznam vstupujících břemen. Veškerá věcná břemena, zástavní práva, předkupní práva a jiná omezení je možno vygenerovat do html dokumentu s tím, že ke každému takovému břemenu je uveden seznam dotčených parcel.
- Statistické údaje katastru nemovitostí. Funkce vygeneruje pro každé řešené katastrální území zvlášť statistické údaje o parcelách. Jsou zde uvedeny počty a výměry parcel pro jednotlivé druhy a využití pozemků, celkové počty parcel s rozlišením na jejich typ (PKN, PZE) a původ (pozemkový katastr, grafický příděl, evidence nemovitostí) a celkový počet L V.
- Napojení obecné tabulky na databázi katastru nemovitostí. Obecnou tab. může být samozřejmě i tab. bodů s databázovými atributy prezentujícími jednotlivé parcely. Po zařazení této tabulky do příslušného seznamu můžeme získávat informace o parcele z databáze ISKN nebo přímo aktuální informace z webu. Pro tuto tabulku je přístupná i funkce Vyber nepřipojené parcely.
- Import obecné tabulky ve starém výměnném formátu do nového výměnného formátu.
- Po aktualizaci SPI je možno při kontrole změny údajů v SPI kontrolovat změny v zápisech věcných břemen. Výsledkem je pro každou parcelu seznam nově zapsaných a naopak i zrušených věcných břemen a omezení.
- Kontextová nápověda ke každému dialogu. Ke každému dialogu byla připojena klasická nápověda, která se vyvolá stisknutím klávesy F1.
- Rejstřík LV je možno omezit na LV s duplicitním vlastnictvím.
- Abecední rejstřík vlastníků je možno omezit na vlastníky se známým či neznámým pobytem, na obesílané vlastníky a další oprávněné osoby evidované v SPI. Pro každého vlastníka je možno evidovat informaci o tom, zda je jeho pobyt znám či nikoliv a tomu přizpůsobit seznam. Dalšími oprávněnými osobami se rozumí vlastníci uvedeni jako povinná či oprávněná osoba uvedena v nějakém věcném břemenu.
- Hromadně generované sestavy (NL, SNP a rozhodnutí PÚ) je možno volitelně generovat do jednoho souboru.
- NL a SNP lze vygenerovat s rozepsáním vyjádření jednotlivých vlastníků. Ušetří se tak papír v případě zapsání velkého množství vlastníků. Dokument je rozepsán pro každého vlastníka zvlášť a v místě pro vyjádření je uvedeno jen jeho jméno.
- Zlepšení přehlednosti generovaných html dokumentů. Jde například o zvýraznění sudých řádků, vzájemné odkazy mezi jednotlivými místy v dokumentu a odkazy na příslušné grafické objekty.
- V kontrole dat nároku přibyla možnost kontroly zapsání poznámky o zahájení pozemkových úprav.
- Při zadávání cen k jednotlivým bonitám je možno pracovat pouze se seznamem použitých bonit.
- Aktualizace projektu. Nové funkce a vlastnosti si vyžádaly změnu datových struktur jednotlivých tabulek grafických objektů i tabulek databázových. Tato funkce zkontroluje všechny tabulky a chybějící položky automaticky doplní, případně opraví jejich typ.

To je pro verzi 8.0 vše. Vývoj nastavby se tím ale samozřejmě nezastavil. Již nyní jsou k dispozici další nové funkce a vlastnosti, které se objeví v další verzi, s jejíž představením se počítá opět na setkání uživatelů na podzim tohoto roku. Stávající uživatelé ale mají opět s předstihem do konce roku tuto verzi zdarma k dispozici, stáhnou-li si z webu aktualizovanou verzi knihovny. O nové verzi KPÚ ale až někdy příště. ■

Nakladatelství ARCH v edici Stavební právo:

Veřejné zakázky ve stavebnictví - KDO, CO, JAK podle zákona?

Mimořádně důležitou oblastí v rozhodování celé sféry veřejné správy je zadávání - a následné financování - staveb jednotlivým dodavatelům. Nová publikace z edice Stavební právo autorů Jaroslavy Sechterové, Petra Serafína a Václava Vaindla

ZADÁVÁNÍ STAVEB PODLE ZÁKONA č. 40/2004 Sb., O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

je odborným komentářem k zákonu č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, se zaměřením na veřejné zakázky na stavební práce. Zabývá se především pojmem veřejná zakázka na stavební práce, zadávací dokumentaci stavby, druhy zadávacích řízení a jejich průběhem, kvalifikací dodavatelů a v neposlední řadě také hodnocením nabídek.

Je určena pro zadavatele veřejných zakázek i dodavatelskou sféru.

Zejména zadavatelé by ji měli mít v knihovně, ale raději přímo na stole vždy po ruce. A kdo to jsou?

Zadavatel je vymezen v § 2 zákona. Jedná se především o veřejného zadavatele, kterým je:

1. Česká republika,
2. státní příspěvková organizace,
3. územně samosprávný celek a v případě hl. města Prahy a statutárních měst též městský obvod nebo městská část, a jimi řízené a zřizované příspěvkové organizace,
4. Fond národního majetku České republiky (do 1. 1. 2006), Pozemkový fond České republiky, státní fond, Česká národní banka, Český rozhlas, Česká televize, Česká konsolidační agentura, zdravotní pojišťovna, dobrovolný svazek obcí a jiná právnická osoba, pokud byla zřízena zákonem nebo na základě zákona za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a je financována převážně veřejnými zadavateli, nebo je veřejnými zadavateli řízena nebo veřejní zadavatelé jmenují více než polovinu členů v jejím správním, řídicím nebo kontrolním orgánu.

Zadavatelem je dále jiná právnická nebo fyzická osoba, zadává-li zakázku na dodávky, služby nebo na stavební práce, která je z více než 50 % financována veřejným zadavatelem.

Podle zákona jsou povinni zadávat své zakázky rovněž podnikatelé, jestliže jsou ovládáni veřejnými zadavateli, nebo jejichž podnikání je podmíněno udělením oprávnění, které jim poskytuje zvláštní nebo výhradní práva, a vykonávají některou z činností v odvětvích vodního hospodářství, energetiky dopravy a telekomunikací uvedenou v § 3 zákona. Tito podnikatelé zadávají podle zákona pouze nadlimitní veřejné zakázky.

CENA 190 Kč

ZÁKON O POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ S KOMENTÁŘEM

Libor Dvořák

Cílem publikace je osvětlit právní aspekty procesu posuzování vlivů na životní prostředí a tím napomoci k pochopení podstaty a smyslu tohoto institutu. Současně má publikace být i praktickým rádcem pro jednotlivé fáze celého procesu, a to pro odbornou i laickou veřejnost. Z tohoto hlediska je určena zejména investorům, pracovníkům orgánů veřejné správy a nevládním organizacím. Může být však užitečným zdrojem právních informací též pro autorizované osoby v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí, studenty středních a vysokých škol i pro širokou veřejnost.

Publikace obsahuje podrobný komentář k jednotlivým ustanovením zákona č. 100/2001 Sb., dále uvádí prováděcí právní předpisy k tomuto zákonu a rovněž vybraná ustanovení jiných právních předpisů, která se blíže týkají problematiky posuzování vlivů na životní prostředí. Je-li to vhodné v zájmu snadnějšího pochopení daného ustanovení, uvádí autor v rámci komentáře rovněž odkaz na příslušnou evropskou legislativu, která je zákonem č. 100/2001 Sb. transponována, resp. i na mezinárodní smlouvy v této oblasti, které Česká republika ratifikovala.

V závěrečné části publikace je v českém jazyce uvedeno úplné znění obou směrnic Evropských společenství v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí.

CENA 250 Kč

Nepřehlédněte! V nejbližší době vyjde v rámci edice Stavební právo **Příručka pro přípravu na AUTORIZACI inženýrů a techniků ve výstavbě a PRO PRAXI.**

Pokud nejste předplatiteli této edice, již dnes si ji můžete zajistit objednávkou na adrese **prodej@abf.cz** nebo **distribuce@abf.cz!**

Předpokládaná cena asi 320 Kč.

*Ukázka účelové komunikace v uzavřeném prostoru pastevního areálu
(okres Plzeň-jih)*

*Vedlejší polní cesta se štěrkovým krytem VPC 4/30 po dvou letech
provozu (okres Praha-východ)*